

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, KEDD, 1925 február 17.

46. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fenciére-palota)

A magyar iskolákért!

A német középiskolákat bezár-
ták, a magyar osztályok felett
meghúzták a lélekharangot. Ki
mozdul meg, ki néz segítség után,
ki lármázza föl a csendet, ki hír-
det harcot, ki hív össze procesz-
sziót — a magyar iskolák érde-
kében? Nincs senki, aki nem
átallaná hirdetni, hogy: *nem fon-
tos ez sem.* Nincs senki, aki ne
látná be ennek a kérdésnek *sors-
döntő jelentőségét.* A mi meggyő-
ződésünk szerint a magyar iskolák
kérdése még a magyarság parla-
menti képviselőiténél is fontosabb.
S ha a magyarság választási si-
kere érdekében történi megmoz-
dulás s ha az agitáció kihasználta
a rendelkezésre álló, alig hoz-
záférhetővé vált eszközök egy té-
szét, miért nem kezdődik mozga-
lom, agitáció, küzdelem — akármi
a magyar iskolák érdekében.

Nem elég meggyőzni a gyaszt
a fogadkozó szavak álpáthoszá-
val, nem elég megkísérteni, hogy
a hajrázó szavak túlvöltek-e az
ítélet ígét, — cselekedni is kell.
Fájdalmasan nagyszerű alkalom
áll rendelkezésre annak doku-
mentálására, hogy a február 8-iki
választások kudarcra nem törte
össze a magyarság politikai szer-
vezetének erejét. Nem elég a mun-
kára nógató szavak áradata, mu-
tatni is kellene valamit. Kiknek
szól a fogadkozás, kiknek szól
a nógatás, ha a magyar isko-
lák érdekében sem történik sem-
mi. A február 8-iki választások
megmutatták, hogy a mai szer-
vezetben, a szervezethez mai fok-
kán, a jelenlegi összeállítási pár-
vezetőség irányítása mellett a
magyarság parlamenti képviselő-
tének gondolata kevés volt a ma-
gyarság megfélemlítéssel és vá-
lasztási trükkökkel meg nem gyön-
gített részének összetételére is.
A magyar iskolák ügyében azon-
ban cselekedni kell s a választá-
si katasztrófa — bármilyen föl-
mérhetetlen csapása is a magyar-
ságnak — nem állhat útjában
annak a mentési akciónak, mely
legalább a megmaradt iskolákat
akarja megőrizni a magyarságnak.
Aki cselekedhetne, de nem cse-
lekszik, az útjában áll azoknak,
kik képesek volnának cselekedni.
A téflenség ma halálos bűn, a
némaság égbekiált. Senki nem
térhet ki ez elől a kötelesség elől,
aki a magyarság bizalmával dí-
cselkedik. Senki nem vállalhatja
a felelősséget azért, ha Pribicsevics-
csel együtt részes lesz a magyar
osztályok bezárásában. Se kedvet-
lenség, se kilátástalanság nem
állhat a cselekvés útjában. Csak a
meg nem indított akció kilátástalan.
S akit kedvetlenség tart vissza,
akit fáradtság béklyózik le, akit a
halálra szent magyar iskolák sem
tudnak cselekvésre bírni, az adja

át helyét azoknak a magyarok-
nak, akikben van még lelkes
munkakészség s van még bátor-
ság a cselekvésre.

A magyar iskolák ügye min-
dennél fontosabb. A magyar is-
kolák érdekében le kell monda-
nunk a kimélet és tapintat köte-
lezéseiről. A magyar gyerekek ti-
zeinek jövője sokkal fontosabb,
mint egy pár ember múltja. A ma-
gyar gyerekek, a most élők s az
ezután megszületendők, kérik most
a felnőttek segítségét. A kénye-
lem szelfogó vattájával nem lehet
védekezni a magyar gyerekek szí-
vettépő körösának lelkiismeret-
riasztó hangjai ellen. A gyerekek kér-
nek, a magyar jövődű parancsol, ki
az, aki tetlen utat maradni. Ki az,
aki a kényelem odujába buvík el
a cselekvés, a felelősség, a magyar
jövendő parancsai elől? A „jogot,
földet, kulturát“ követelő jelszó
nem maradhat csak választási
ígéret. Azok, akik a magyar leji

erőt, a magyar érzést hívták se-
gítségül választási küzdelemben,
egyformán kötelesek ígérteiket
betartani a választások előtt épen
ugy, mint a választások után.
Hogy a nem magyarok ígéréte
mit ér, azt már tudjuk. De azt
nem akarjuk tudni, hogy a ma-
gyarok ígéréte is csak annyit ér.
Ha a „jogot, földet, kulturát“ jel-
szó jó volt a választások előtt
ígérteinek, legyen jó a választások
után is programnak és cselek-
vésnek.

Mi nem akarjuk feltételezni
sem, hogy a lélekharang szava,
ami a magyar iskolák felett csen-
dült meg, nem fogja fölébreszteni
a magyarság vezetőinek lelki-
meretét és munkakészségét. Nem
akarjuk feltételezni sem, hogy
sorsukra keserű, nehéz, fájdalmas
sorsukra bízzák a magyar isko-
lák. Nem akarjuk arra gondolni
se, hogy a kerdő magyar gyerekek
— kőszívű apának gyerekei.

ami érthető is, mert a két párt
számarányánál fogva az a rend-
szer, amelyik a radikálisoknak
kedvez, hátrányos a kisszínű
Pribicsevics-pártra. A radikálisok-
nak a relatív többségű *fürdési vá-
lasztási rendszer* felelne meg, amil-
yon Angliában van, míg a füg-
getlen demokratáknak sokkal ke-
vezőbb volna az *arányos választá-
si rendszer, országos listákkal.*
Még nem alakult ki a kormány
akarata, hogy melyik terv mel-
lett fog dönteni, azonban előre-
láthatóan az új parlament *munka-
programjának elején fog az új vá-
lasztójogi javaslat szerepelni.*

Tanácskozások a miniszterelnöknel

Hétfőn délelőtt Ivanovics Ljuba,
a parlament volt elnöke újból
meglátogatta Pasic miniszterel-
nököt, akinél most csaknem ne-
ponként megjelenik, amiből arra
következtetnek, hogy a két állam-
lérfi tanácskozásain a radikális-
párt belső viszonyainak a tisztá-
zásáról van szó. Az esti órák-
ban Pasic miniszterelnöknel szü-
kebb konferencia volt, amelyen
Makszimovics belügyminiszter, Ni-
csics külügyminiszter, Gyuricsa
igazságügyminiszter, Srstics tör-
vényegységesítő miniszter és Trif-
kovic Markó miniszterelnök-he-
lyettes vett részt. A tanácskozás
alatt rövid ideig Drinkovic Mate
miniszter is Pasicnál időzött.
Politikai körökben feltűnést kel-
tett, hogy a konferencián egyetlen
Pribicsevics-párti miniszter sem vett
részt.

Radics Pavle a csetnikek szláváján

Politikai körökben általános fel-
tűnést keltett, hogy Radics Pavle,
aki vasárnap este utazott el Beo-
grádból, előzőleg résztvett a szerb
harcosok, az úgynevezett csetnikek
egyesületének szláváján, amelyen a
legtöbb más párt is képviselve
volt. A váratlanul megjelenő Ra-
dics Pavlet a csetnikek nagykon-
szennvel fogadták. Politikai kö-
rökben Radics Pavlenak a cset-
nikek szláváján való megjelené-
sében annak demonstrálását lát-
ják, hogy a Radics-párt tovább is
ki akar tartani a szerbekkel való
barátságos megegyezés politikája
mellett. A látogatás épen ezért
mindenütt nagyon jó hatást kel-
tett.

A németpárti vezetők tanács- kozása Kraft betegágyánál

A német párt új képviselői a szü-
kebb főbizottság tagjaival egytt
kedden Novi-Verbáson Kraft Ist-
ván dr. részvételével a szenátorium-
ban ülést tartanak, amelyen a né-
metek legújabb sérelmeivel, elsősor-
ban a német középiskolák bezárásá-
val, továbbá a párdányi események-
kel és az általános politikai helyzet-
tel foglalkozni. Valószínűleg

A választójog reformja előtt

A kormánypártok között még nincs megegyezés a választó-
jogi törvényjavaslat alapelveiről

Beogradból jelentik: Az ellen-
zoki blokk vezetőinek Beogradból
való elutazása után viszonylagos
nyugalom állt be a politikai életben
és úgy látszik, hogy az élénkség
csak közvetlenül a parlament
megnyitása után fog a politiká-
ba visszatérni. A pártklubokban
hétfőn sokkal kevesebb képviselő
jelent meg, mint az előző napok-
ban. Feltűnő, hogy a kormánypár-
ti képviselők legnagyobb része
még nem is volt a választások
óta Beogradban, amiből azt kö-
vetkeztetik, hogy a kormány egy-
előre nem akarja terveit a párt-
klub tagjaival megbeszélni, ha-
nem a nemzetgyűlés összeülése
előtt fogja a képviselőkkel kész
terveit közölni.

A minisztériumokban sürgős
munka folyik a parlament mun-
kájának előkészítésén, de hogy a
kormány terveit mennyire valósí-
thatnak meg, sok tekintetben az
új nemzetgyűlés munkaképessé-
gétől és az ellenzék harci ked-
vétől függ. A választások ered-
ménye körül támadt viták lassan-
ként elcsendesednek és meg le-
het állapítani, hogy egy a kor-
mánypártok, mint az ellenzék részé-
ről a nyugodtabb és mérsékeltabb
hangulat kezd felülkerekedni. Több-
féle kombináció folyik mindkét
részről arra vonatkozóan, hogy
hogyan lehetne a mostani erővi-
szonyok mellett a parlament mun-
kaképességét biztosítani. Bizo-
nyosra vehető, hogy kísérletek fog-
nak történni arra, hogy a kormány
többségét valamilyen irányban kész-
tesítsék, vagy pedig, hogy az ellen-

zékét mérsékeltabb magatartásra
bírják.

Hogy ez mennyire fog a kor-
mánynak sikerülni, az nagyrészt
az ellenzék blokk kompaktságától
függ, amire nézve ugyan még
hiányoznak támpontok, bizonyos
azonban, hogy az ellenzék szö-
vetség nyilvános manifesztációjá-
ban egyelőre egységesnek mu-
tatkozik.

Az új törvényjavaslatok

A kormány most kidolgozás
alatt levő új törvényjavaslatok kö-
zül az érdeklődés elsősorban a
lakástörvény és a sajtótörvény felé
irányul.

A lakástörvény alapjául hír sze-
rint a Davidovics-kormány által
kidolgozott tervezet szolgál, amely
a lakbérek bizonyos mérsékelt
fellemelését engedélyezi és figye-
lembe veszi a szegényebb néposz-
tály teherbíró képességét, az üz-
letek bérét azonban teljesen sza-
baddá teszi.

A sajtótörvény tervezetéről egy-
előre semmi részlet nem került
nyilvánosságra. Hír szerint a vá-
lasztások idején és a választások
után a kormány részéről a sajtó
ellen tett intézkedések és fenye-
getések ellenére az új sajtótör-
vényt liberális szellem fogja áthatni,
biztosítani fogja a sajtószabadságot,
azonban a sajtóvétségekre igen szí-
gorú büntetéseket fognak kiszabni.

Elénk megbeszélés tárgyát ké-
pezi politikai körökben a választó-
jogi törvény reformja is. Ebben a
tekintetben, ugylátszik, a két kor-
mánypárt álláspontja nem egységes,

szóba kerül az ülésen az is, hogy kik kerüljenek be a német képviselők közül a parlamentbe. Krafftak ugyanis két mandátuma van; egy Szomborban, egy pedig Pancsevón és a főbizottság döntésétől függ, hogy ki kerüljön helyébe, mint az egyik terület képviselője. Ha Krafft pancsevói mandátumáról mondana le, *Bartmann* dr. kerülne a helyébe. valószínű azonban, hogy a német párt elnöke nem erről, hanem szombori mandátumáról fog lemondani. Ebben az esetben dr. *Schumacher* kerülne Krafft helyébe, de nincs kizárva, hogy a főbizottság *Teubel* képviselőnek a parlamentbe való bejutását tartja fontosabbnak. Ezesetben *Schumacher* és helyettese lemondának, utánuk pedig dr. *Moser* következik, akit azonban Noviszadon is megválasztottak és így utána *Teubel* kapná meg a szombori mandátumot. Lehetséges azonban, hogy *Schumacher* marad a szombori terület képviselője, mert mint protestáns lelkes, az evangélikus németek egyetlen képviselője. Ezzelként dr. Krafft István állapota már lényegesen javult, úgy, hogy az értekezleten egészségi állapotának veszélyeztetése nélkül részt vehet.

A demokrata-párt főbizottságának ülése

A demokrata-párt főbizottságát szerdára hívták össze ülésre az Imperial-szállóban. A gyűlésen *Davidovics* Ljuba fog nagyobb beszédet mondani a választásokról és az új politikai helyzetéről.

Hohnyec szerint ellopták az ellenzéki szavazatokat

Hohnyec dr. klerikális képviselő, az előző parlament volt alelnöke és a legfelsőbb állami bizottság alelnöke hétfőn délelőtt felkereste *Jovanovics* Ljuba házelnököt, az állami bizottság elnökét, akinél tiltakozást jelentett be a különböző választási visszaélések miatt. Elsősorban azért emelt panaszt, hogy az állami bizottság által kinevezett választási elnököket a politikai hatóságok sok-

helyütt nem ismerték el és másokat állítottak helyükbe. A panaszokat *Hohnyec* dr. délután írásban is közölte *Jovanovics* Ljubával. A levél — amelyet *Hohnyec* a sajtóval is ismertetett — nagyon erőteljes hangon mutat rá a választási visszaélésekre. Azt állítja, hogy egyes választási helyeken az ellenzéki urnákból kilopták a golyókat és átöntötték a

kormánypartok urnájába. Ilyen módon — mondja dr. *Hohnyec* — most olyanok is lesznek a parlamentben, akik nem a népakarat képviselői, hanem lopott golyócskák mandátoraik. Felszólítja *Jovanovics* Ljubát, hogy a legerélyesebb lépéseket tegye meg az állami bizottság és a parlament autoritásának megvédelmezésére.

Készül az új lakástörvény

Magasabb lesz a házbér — Az üzlethelyiségről nem intézkedik a törvény

Beogradból jelentik: A szociálpolitikai minisztériumban néhány napon belül elkészül az új lakástörvény tervezete, amelynek sürgős benyújtására annál is inkább szükség van, mert a régi lakástörvény hatályát csak május 1-ig hosszabbították meg és a bíróságok ennek az intézkedésnek jogerővét sem ismerik mindenütt el.

Az új lakástörvény, éppúgy, mint a régi, csupán a háztulajdonosok és lakók jogviszonyának szabályozását fogja felölelni, míg a lakáskérdés egyéb ágazatait — tisztviselőlaká-

sok, középületek építése, magánépítkezési hitel problémáját — később megalkotandó törvények fogják szabályozni. A most készülő törvény alapjául nagyjából az előbbi kormány idején kidolgozott tervezet szolgál.

A lakbérceket az új törvény fel fogja emelni, de ennek megszüntetésénél figyelembe veszik a lakók és háztulajdonosok anyagi helyzetét. A nyilvános helyiségekről és üzletekről nem intézkedik a törvény, ezek bérére tehát szabad egyezkedés tárgya lesz.

Kifizetik a nyugdíjasok februári illetményeit

Kedden kezdi meg a folyósítást a suboticei pénzügyigazgatóság

Megirtuk, hogy a vajdasági nyugdíjasok február havi illetményeit a suboticei pénzügyigazgatóság nem utalta ki. A február elsején esedékes nyugdíjak folyósításának megtagadása nagy elkeseredést keltett a nyugdíjasok között, akik csekély illetményeikre nagyon rá vannak szorulva.

A Vajdasági Nyugdíjas Szövetség titkára, *Neoreich* Kálmán a sérelem orvoslása végett a noviszadi tartományi pénzügyigazgatósághoz fordult a tartományi pénzügyigazgatóság 11666/1925. szám alatt elrendelte,

hogy a suboticei kerületi pénzügyigazgatóság a február havi nyugdíjakat haladéktalanul folyósítsa.

A suboticei pénzügyigazgatóság a rendeletet már megkapta és 17-én, kedden reggel megkezdte a nyugdíjak kifizetését.

A Vajdasági Nyugdíjas Szövetség, amely a nyugdíjasok februári illetményeinek folyósítását kísérgette, ezzel kapcsolatban közli, hogy a nyugdíjasoknak hetenként kétszer, kedden és pénteken délelőtt 10—12-ig ad felvilágosítást hivatalos helyiségében (I. kör, Kumicsiceva, ez előtt Dezső-ucca 8. szám).

Kegyelet és politika

Gyászünnepegy Somogyi meggyilkolásának ötödik évfordulóján

Budapestről jelentik: Vasárnap, *Somogyi* Béla és *Bacsó* Béla meggyilkolásának ötödik évfordulóján a szociáldemokrata-párt a Kerepesi-úti temetőben ez idén is leróta kegyeletét.

A gyászünnepegyen — amelyre nagyszámu rendőri készütség vőnult ki — *Propper* Sándor képviselő lépett a két sír közé.

— *Somogyi* és *Bacsó* meggyilkolásával — mondotta — halálos csapást akartak mérni az eszmé- re, *Somogyi*, amíg élt, egy ember volt csupán, de *amióta megölték, a Somogyik száma megszámlálhatatlan az országban. Öt év múlt el a szörnyű gyilkosság óta és a gyilkosság még nincs kiderítve.*

A kiküldött rendőrtisztviselő itt figyelmeztette *Proppert*, hogy mérsékelje a kemény hangot a *Somogyi-gyilkosság* megfeneklett nyomozásának bírálatánál és tekintsen el a politikai kérdésektől.

— *Ez a gyilkosság* — folytatja a rendőri rendreutasítás után *Propper* — *rablógyilkosság, amelynek büntette hivatalból üldözendő. Nyomozzák ki a gyilkosokat, a főbűnösöket, a vérdíjak forrásait. Ha nem nyomozzák ki, a mártírok érdemei ezzel sem kisebbednek.*

Propper Sándor gyászbeszéde után a hatalmas tömeg néma csöndben elvonult a megkoszorúzott sírhantok előtt, majd rendben lassan szétesélt.

Ugyanebben az időben mintegy ötszáz diák kivonult a bolsevizmus alatt elesett ellenforradalmárok síriájához a Kerepesi-úti temetőbe és ugyanakkor, mielőtt a szocialisták *Somogyi* és *Bacsó* síriájára helyezték el koszorúikat, hangzottak el a be- szédek az ellenforradalmárok síriájánál is. A tüntetés azonban néma csöndben folyt le, a két csoport között semmitéle összetűzés nem történt.

Juhász Gyula:

Az Iza partján ...

Az Iza partján
Köszöntem sokat.
Idézgettem nagy,
Régi álmokat.
A legnagyobb, kit
Magyar faj adott,
Kinek legmélyebb
Dallam adatott.
Arany járt árván
E tájon szegény.
Bus magyar sorsa
Zord kikeletén.
S ahogy meláztam
Nyomat kutatón,
Ime fölbukkant
Egy vízi malom.
Vízi malomról
Ő is énekelt
A tölgyek alatt.
Mikor este lett,
Száll, száll az idő,
Vár ránk egy halom.
Forog-e még Iza partján
A vízi malom?

Abécédé

vagy

Az ideális szindarab

Irtá: *Karinthy Frigyes*

Szindarabot szeretne írni, fiatal barátom? A dolog nagyon egyszerű, mihelyt nem törli a fejét valami eredeti, különös tárgyon, ami senkinek nem jutott még eszébe (magának se, persze, hiszen akkor már nem is törné a fejét!), hanem szembenéz a problémával, gondolkodás nélkül magától és természetesen rá fog jönni, mit kell írnia, mint a rejt-

vénymegfejtő, aki nem kombinál, erőlködik, hanem egyszerűen elővassa, amit a kép ábrázol.

— Hogy nem érti, mire célzok? Persze, az elmélethez nem sok érzéketek van, fiatalok. Hát majd megmutatom gyakorlatilag, itt, a szemel előtt, öt perc alatt. De ne szőljön közbe, míg beszélek, mert akkor rákényszerít engem is, hogy gondolkozzam — és ha gondolkodom, megette a fene az egészet, kezdődik a kombinálás, töprengés, ami csak arra jó, hogy a helyes látásomat megzavarja. Ha azonban folyton beszélek, nem érek rá gondolkodni, csak figyelek arra, amit beszélek és így okvetlenül rájövök a helyes megoldásra. Tehát: tegyük fel, hogy én egy jó szindarabot akarok írni és most öt perc alatt meg kell tudnom, miről szól az a szindarab. E percben még sejtelmem sincs róla, de várjon csak, ha nem szól közbe és nem kényszerít rá, hogy hallgassak, tehát gondolkozzam, vagyis másszóval habozzak — (mert a gondolkodás nem egyéb!), akkor nyugodt lehet, hogy öt percen belül megvan a téma. Nem hiszi? Hát idehallgasson, be fogom bizonyítani; kövessen a logika útján. Arról van szó, ugy-e, hogy szindarabot írjak. Mi az a szindarab? Az egy olyan valami, amit párbeszédben írunk, oly célból, hogy férfiak és nők elmondják a színpadon és úgy tegyünk, mintha róluuk volna szó. Mivel férfiak és nők fogják játszani, nyilvánvaló, hogy szerelemről kell beszéltetni őket, mert ha férfiak és nők összekerülnek, mindig szerelemre gondolnak. Csöndet kérek ne szóljon közbe! A szindarabok szerelemről

szólnak, mint ahogy a kémiai tankönyvek elemekről és vegyületekről szólnak, vagy a szakácskönyvek ételekről. Tehát kell egy férfi, *A*, mondjuk *Andor*, aki szerelmes *B* nőbe, mondjuk *Bellába*. Így kezdődik a darab. No de már most, ha *Bella* is szereti *Andort*, akkor nem lehet folytatni, ugy-e, mert elveszik egymást, összeolvadnak, semlegessé válnak, kiegyenlítődnek, mint kiürülés után a leydeni palack, megáll az egész dolog, nincs mozgás, nincs cselekmény, mert elfelejtettem mondani, hogy cselekmény is kell. Tehát nyilvánvaló, hogy *Bella* nem szereti *Andort*. De miért ne szeretné *Bella* *Andort*? Semmi ok rá, hogy ne szeresse, hiszen *Andor* nagyon kedves, szimpátikus, sőt értékes fiú, hiszen ha jelentéktelen, szürke és kellemetlen ember volna, nem volna érdemes szindarabot írni róla, mint egy érdekes szerelmesről. *Bellának* tehát oka kell hogy legyen arra, hogy *Andort* ne szeresse. Ez az ok nyilvánvalóan az lehet csak, hogy mást szeret, egy *C* férfit, mondjuk *Cirillt*. Most itt a baj. *Andor* rettenetesen szenved, miután *Bella* nem szereti őt, *Bella* röhög *Andoron*, már hogyan röhögne, *Andort* ez még jobban kétségbeesíti és főbe akarja löni magát, aminek nyilván *Bella* lesz az oka, mert röhögött. *Cirill* azonban, — közbe ne szóljon az istenért! — jó barátja *Andornak* — miért ne lenne? — és nagyon felháborodik, amiért *Bella* ilyen bajba hozta: — könnyű neki, hiszen ő nem szereti *Bellát*, annál kevésbé, miután ő egy *D* nőt, mondjuk *Dórá*t szereti. *Cirill* tehát fel van háborodva, elhatározza, hogy megbosszulja *Andort*.

Erre alkalom is kínálkozik, tudniillik *Cirill* megtudja, hogy *Bella* őt szereti, — tehát egész egyszerűen ő is ugyanazt teszi *Bellával*, amit *Bella* tett *Andorral*, vagyis kiröhögi. Ettől *Bella* rettenetesen szenved, kinlódik és főbe akarja löni magát. Na már most, *Andor* tehát meg van bosszulva, miután most már *Bella* is szenved, — most *Cirill* röhögne, ha ... ha röhöghetne. Csakhogy *Cirill* is férfi és *Cirill* *Dórá*t szereti ... viszont *Dóra* nem szeretheti *Cirillt*, mert akkor megint megállana az egész, pedig nem szabad megállni, mert be kell fejezni valahogy. Tehát? ... ne szóljon közbe ... mert ha *Dóra* most szintén mást szeretne, egy *E* férfit, mondjuk *Ernőt*, akkor nem lehetne befejezni a darabot, egy végtelen sor jönne ki, parabolikus pálya, jól néznénk ki. De ne féljen semmit, megvan már, csinálunk egy kört belőle, mert négy főszereplő éppen elég. Tehát: *Dóra* azért nem szereti *Cirillt*, mert *Dóra* *Andort* szereti, aki azért akart meghalni, mert *Bella* nem őt szereti, hanem *Cirillt*, aki *Dórá*t szerette. Így aztán mindenkinek megvan az elégtétele, mindenkinek szeretnek és mindenki szeret, mindenki meg van bosszulva és mindenki megkapta a magáét és senki se boldog, csak a közönség, hogy sirhat örömeiben, amiért a szerelem egy rejtély. Tessék, kész az ideális szindarab ennél jobbat ugyse talál, hiába erőlködik. De eszébe ne jusson megírni, annál kevésbé, mert én már meg is írtam, már játszik is álnéven, mit gondol, magára vártam? Törje a fejét maga is, ha valami okosát akar kitalálni, fiam.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A román kormánypolitika sovínizmusára igen jellemző nyilatkozat hangzott el a bukaresti kamarában. Maniu Gyula erdélyi román képviselő meginterpellálta a külügyminisztert: magyarázza meg, mikép lehetséges az, hogy Valtoianu tábornok a kivándorlás előmozdítása végett egy idegen államból való kivándorlási ügynökkel tartott fenn érintkezést? Duca külügyminiszter a kérdésre kérdéssel válaszolt.

— Van-e kifogása Maniunak — mondotta — az ellen, hogy Romániából kisebbségi elemek kivándorolnak?

— Csodálkozom a kérdésen — válaszolt Maniu — és kíváncsi vagyok, hogy a külügyminiszter ur csakugyan idegeneknek tekint-e azokat a román állampolgárokat, akik nem az állampolgárvédelmet beszélik.

— A békeszerződések szerint — felelté Duca — valamennyi polgára az országna román alattvaló; de vannak az országban etnikai kisebbségek is és ha ezek közt akadnak kivándorolni hajlandó elemek, kérdem: micsoda veszedelmet lát ebben Maniu?

Az erdélyi képviselő a kormánypárt nagy lármája közben így zárta le a tanulságos szövegét:

— Akik önként akarnak kivándorolni, szabadságukban áll távozniok, de nem szabad ügynökökkel csábítani kivándorlásra az embereket. De különösen nem engedhetők meg, hogy külföldi államok ügynökeit miniszterek és rokonok vegyék igénybe, hogy elősegítsék az országból való kivándorlást.

*

Az aradi felsőkereskedelmi iskola igazgatósága a napokban határozatot közölt az intézet magyar tagozatának egyik tanárával, Heil Péterrel. Nem kevesebbről volt szó ebben a rendeletben, mint arról, hogy Heil Pétert elbocsátják tanári szolgálatából, egyszerűen azért a sejtetni engedett indokolással, hogy egy tanári hivatás betöltéséhez sokkal fontosabb kellékek szükségesek, mint egy évtizedes, értékes pedagógiai múlt. A rendelet a diákokat is mélyen megrendítette és a tanár bucsúorán egy megbántott, kétségbeesett diáklélekből rimes sorokban szakadt fel egy fájó sóhajlás. A vers szívből jött, szép volt, mezzokogták a diákok, megkönnyezte a tanár, azután elmúlt a bucsúra és másnap a tanári konferencia Kilevitz Hermann negyedéves verselő diákot, egy-két hónappal az érettségi előtt — ki-csapta az iskolából.

*

A szlovenszkei magyarság már esztendőnk óta harcol azért, hogy a parallel-középiszkolák rendszere megszűnjön és a nemzetiségi középiszkolák autonóm szervezetet nyerjenek. A kassai szociáldemokrata-párt intervenciójára négy év után végre megvalósult a terv: Markovics közoktatásügyi miniszterrel rendelt érkezett a kassai gimnáziumhoz, amely szerint az intézet magyar tagozata önálló szervezetet nyer. Az intézet élére a miniszter Ivoska Lajos tanárt nevezte ki.

*

Anghelescu a századosmúltú, nagyhirű zilahli református kollégiumtól már hónapokkal ezelőtt megvonta a nyilvánossági jogot. A halálra ítélt iskola ellen a napokban újabb rohamot intézett a román sovínizta iskolapolitika egy kiadott rendelettel, mely előírja, hogy a tanulók évvégi bizonyítványait az a liceum állíthatja csak ki, amely a vizsgáztatásokat végzi. A rendelet értelmében a zilahli református kollégium tanulóinak bizonyítványait már ebben az évben a szilágysomlyói állami liceum fogja kiállítani. De ráduplázott Anghelescu erre a sérelemre még egy rendelettel, amely arról szól, hogy a viz-

gára delegált állami liceum nemcsak a vizsgáztatásra, hanem az intézet adminisztrációjára is befolyást gyakorolhat. A rendeletet — mint az erdélyi lapok közlik — azonnal végre is hajtották és ennek értelmében a szilágysomlyói ál-

lami liceum igazgatója, Osszán dr., a Wesselényi-kollégium növendékeinek összes okiratait feltár ellenében magához vette. Az intézkedés egész Erdélyben általános és érthető megröbbsenést keltett.

Az angol szocialisták bizalmatlansági indítványt nyújtottak be a Baldwin-kormány ellen Macdonald támadása a védvamos-politika ellen

Londonból jelentik: Mozgalmas ülése volt hétfőn az alsóházak. A munkáspárt és a szadelvűek bizalmatlansági indítványokat nyújtottak be a kormány védvamos politikája miatt. A munkáspárt javaslatát Ramsay Macdonald indokolta meg és nagy beszédében kimutatta, mennyire károsítja a konzervatív kormány védvamos rendszere a világbirodalom külkereske-

delmét és a munkások jogos érdekeit.

A másik indítvány előterjesztője sir John Simons volt. Arra helyezte a súlyt, hogy a kormány korlátlan védvamos rendszere ki akar bujni a törvényes tényezők minden ellenőrzése alól. Snowden is részt vett a vitában, amelyet Baldwin miniszterelnök záróbeszéde zárt be.

Albánia lemondott az SHS királyság javára a Szent Naum-hegységről

A beográdi angol és francia követek Nincsic külügyminiszternél

Beogradból jelentik: Hosszu ideje folyt az S. H. S. királyság és Albánia között a két ország határán fekvő Szent Naum-hegység birtoklása körüli viszály a Népszövetség előtt. Ez a hely stratégiai és gazdasági szempontból egyaránt fontos és mindkét állam igényt tartott rá. A határok rendezésénél, bár az S. H. S. állam történelmi és egyházi természetű indokokkal is támogatta igényét, a Szent Naum hegyet Albániának ítélték, ami ellen azonban Jugoszlávia felebbeszéssel élt.

Most az ügyben fordulat állt be, amely Jugoszláviára kedvező. Az albán kormány ugyanis a Népszövetségnél bejelentette, hogy lemond a Szent Naum hegyére bejelentett igényéről. Így ez a fontos pont az S. H. S. állam területébe kebeleződik be. Ellenértékül Albánia jelentéketlen koncessziót kapott. A beográdi politikai körökben a kolostor

visszaszerzése kedvező hatást keltett.

A megegyezésről Nincsic Momecsillo külügyminiszter hétfőn délelőtt informálta Grenard beográdi francia és Joung angol követet. Hosszas beszélgetés során ismertették előtük azt a megállapodást, a melyet Spalajkovics párisi jogszláv nagykövet a párisi albán üggyvivővel létesített és amely a nemzetközi fórumok előtt egyezben már Albánia javára eldöntött kérdést az S. H. S. királyság kivánsága szerint rendezte. A nagyhatalmak képviselői főként a megegyezés felében Albániának adott petróleum-koncessziók iránt érdeklődtek.

A beográdi Rees értesülése szerint a szent-naumi kérdés még mindig a szent-naumi tanácsa előtt fekszik és az fogja — most már a megegyezés figyelembe tartásával — a végleges döntést ebben az ügyben meghozni.

Németországot váratlanul érték Románia represszáliái

Bratianu visszautasította a német kormány berlini meghívását

Stresemann külügyminiszter beszéde

A román kormány — mint már közöltük, — szombati tanácskozásán elhatározta, hogy a Németország ellen tervezett represszáliákat február 16-ikától kezdve életbelépteti. Eszerint Románia Németországgal szemben a maximális vámtarifákat lépteti életbe, melyek háromszor olyan magasak, mint a rendszeres vámtarifák. El fogják kobozni a Romániában ma még kényszerkezelés alatt álló német vagyont is. Alkalmazni fogják végül a 27 százalékos taxát minden áruira, amit Németországból importálnak Romániába.

A gazdasági háború kitörésének első diplomáciai aktusa, hogy Manu berlini követet visszahívták.

Berlini jelentés szerint a német kormányt váratlanul érte a román gazdasági megtorlás, amellyel, — egyelőre mérsékelt keretek közt, — megindította a gazdasági háborút Németország ellen.

Stresemann külügyminiszter a Romániával támadt konfliktusról hétfőn hosszabban nyilatkozott és sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy a román kormány kitért az ügy kölcsönös megértéssel történő elsimítása elől. Mikor Bratianu román pénzügyminiszter legutóbb Párisban

tartózkodott, a német kormány értesítette, hogy nagyon örülne, ha visszautazása alkalmával Berlint érintené és alkalmat adna a német birodalmi kormánynak a függő kérdések barátságos megvitatására. Bratianu nem fogadta el a meghívást, hanem Párisból közvetlenül visszautazott Bukarestbe.

Románia és Németország közt, — mondotta Stresemann, — két kérdésben van ellentét. Az első kivánsága az volt a román kormánynak, hogy a versaillesi békeszerződésnek a megtérítésekről szóló szakasza alapján a vasuti teherkocsikat Németország térítse meg. Ezt a kérdést sikerült megegyezéssel elintézni. Azt követeli továbbá Románia, hogy Németország váltsa be azt a 31 milliárd lei bankjegyet, amelyet Románia megszállásának ideje alatt a Banca Generale kibocsátott. A német kormány kétségbevonja ennek az igénynek a jogosságát, de késznek nyilatkozott arra, hogy abban az esetben, ha Románia nem likvidálja az ár alá vett német vagyont, ötven millió arany márkát megtérít. A német kormány elvi okokból nem engedhet álláspontjából és sajnálja, hogy Románia a békés megegyezés

megkísérlése helyett retorziókat alkalmazott. Az életbeléptetett represszáliákkal szemben a német kormány szabad kezet tart fenn magának, de még mindig reméli, hogy sikerülni fog kölcsönös engedékenységgel megegyezést létrehozni a román és német kormányok közt.

Jön a fagy

Nyugatról nagy viharokat és havazást jelentenek

A hosszú idő óta tartó enyhe időjárás, úgy látszik Európaszerte megváltozik, mert a nyugati országokból egymásután pusztító viharokról és havazásokról érkeznek jelentések.

Mint Salzburgból jelentik, a déli szél, amely két nappal ezelőtt lépett fel, vasárnap rendkívül nagyerejű viharra fokozódott. Épületekben sok kár esett. A salzkammerguti helyérdekű vasutnak egyik személyvonata Sankt Wolfgang és Strobl állomások között a vihar következtében kisiklott és több kocsija lezuhant a töltésről, miközben egyik felborult kocsit az egyik kalauzt agyonnyomta.

Ischből segélyvonat ment orvosokkal a baleset színhelyére, de ezt a vonatot is derekba kapta a vihar és feldöntötte. Emberekben itt nem esett kár. A vasuti forgalom egyelőre szünetel ezen a vonalon.

Párisi jelentés szerint egész Franciaországban nagy viharok dühöngnek és erős havazás van. A Földközi-tenger heves hullámmásban van, úgy hogy a hajóknak nagy nehézségekkel kell küzdeniök. A Rhone vizállása két nap alatt négy méterrel emelkedett.

Svájéból is nagy viharokat jelentenek, az ország minden részéről. Egyes helyeken a vihar háztetőket szakított le. Kémények tuatszámra omlottak be, a szél tövestől csavarja ki a fákat. Berni jelentés szerint vasárnapra virradó éjszaka erős havazás következtében a Gotthard-vasutat körülbelül száz méternyi hosszúságban lavina torlaszolta el.

A magyar

kisgazdaképviselek palota-forradalma

Mozgalom az egységes pártból való kiválás érdekében

Budapestről jelentik: A kisgazdapártban palotaforradalom tört ki. A kisgazdák elégedetlensége a kormánypárton belül nem új dolog. A legutóbbi napokban a kisgazdafrakció tagjai bizalmas értekezleten vitatták meg a számukra több okból lehetetlennek látszó helyzetet és elhatározásukat közölték Mayer János földmívelésügyi miniszterrel.

A kisgazdák egyik képviselőtársuk lakásán a legnagyobb titokban több ülést tartottak, amelyen megállapították, hogy Nagyatádi halála óta teljesen elvesztették a pártot belül a súlyukat. Szerintük az ismeretes 16 pont fokozatos megvalósítása terén nem történt semmi. Legfőképpen pedig abba nem akarnak beleinenni, hogy eredeti demokratikus programjuk sarkalatos tételei elsikkadjanak. Vonatkozik pedig ez arra, hogy a kisgazdák a választójog titkosságát egész nyíltan és szabadon akarják követelni.

A kisgazdák tanácskozásai során arra a megállapodásra jutottak, hogy mozgalmat indítanak az egész régi Nagyatádi frakció kiválása érdekében, amely ekként újból súlyhoz jutna és koalíció formájában működhetné együtt Bethlen István egységes pártjával.

A titkos kisgazdaértekezlet után a legnagyobb meglepetés Mayer Jánost érte, akit energikusan szólították föl, hogy álljon az élükre, különben más vezér után néznek. Mayer mindenképpen igyekszik megnyugtani az elégedetlenkedőket, de nehéz a helyzete, mert a kisgazdák a kerületeikben nem tudják a titkos választójog és a demokrácia föladását megindokolni.

Bérbeadják a sombori villanytelepet

Eddig két ajánlat érkezett
a városhoz

A sombori villanyvilágítási üzemet utolérte a vajdasági városok házi-kezelésű üzemének közös sorsa: válságba jutott. A villanyüzemiakat Sombor város úgy próbálja szanálni, hogy a villanytelepet magánvállalkozónak adja bérbe.

Eddig két ajánlat érkezett a városhoz, a suboticei villanvtársaságé és egy szombori magánvállalkozóé. A sombori polgárság azonban már cleve bizalmatlansággal fogadja a suboticei társaság ajánlatát, tekintettel azokra a tapasztalatokra, amelyeket a suboticei villanyszolgáltatási állapotok Bastelica távozása óta nyújtottak. A somboriak úgy vannak informálva, hogy az amerikai társaság amerikai arányokban ígér és vucsidóli méretekben teljesít. Az utóbbi hónapokban sűrű egymásutánban megismétlődött suboticei üzemzavarok nem alkalmasak annak a reménynek táplálására, hogy a sombori villanyvilágítás a suboticei társaság kezelésében úgy meg fog javulni, ahogy az a magánvállalkozás frissebb tempóitól, nagyobb hozzáértésétől és szerződési szankciókkal biztosított felelősségérzésétől elvárható.

Negyvenöt

horgosi családot kiutasítással
fenyegetnek

Horgosiak panasza a községi jegyző ellen

Gavanszki Tosó horgosi községi jegyző — mint Horgosról jelentik — hétfőn délelőtt negyvenöt horgosi magyar polgárt hivatalába idézett és követelte tőlük, hogy nyolc napon belül el kell hagyniok a község és az ország területét. A jegyzőnek ez az intézkedése nagy rémületet keltett azok között, akiket sújtani akar és a nyilvánvaló jogtalanság bántó erejével hat annál is inkább, mert csupa horgosi illetőségű jogosult állampolgárt fenyegettek meg kiutasítással. A súlyos intézkedést a jegyző nem indokolta és felsőbb rendelethez sem hivatkozott.

A horgosi polgárok illetékes felsőbb helyen panaszt készítenek emelni a jegyző ellen.

Kigyulladt

a szegedi városháza

A tűzoltók okozták a tüzet

Szegedről jelentik: Hétfőn délelőtt, amikor a legnagyobb a forgalom a városházán, a városházának mintegy harmincöt méter magas tornyában tűz keletkezett. Körülbelül félhúsz óra előtt néhány perccel vették észre a járőrök azt a szokatlan sűrű füstöt, mely gyorsan tödült ki a magas torony legfelső részéből. Azonnal nagy csoportok vörödték össze a városháza előtt lévő Széchelyi-téren, majd mielőtt rájöttek volna arra, hogy a sűrű füst tüzet jelent, hatalmas lángok csaptak ki a toronyból. Alig telt el egy-két perc, a helyszínre érkeztek a tűzoltók, teljes apparátussal. A lángok egyre magasabbra csaptak, sűrű füst tödült ki és szinte egyszerre ebben a pillanatban az egész városházán és a városháza mellett lévő városi bérházban minden hivatal abbahagyta a munkát. A tisztviselők, a felek, mindenki kiserégett a városháza előtt levő térségre.

Nagy apparátussal folytak hozzá a tűzoltók a mentési munkálatokhoz és ekkor tette le a vizsgát a nem régen nagy harcok árán beszerzett modern motorfeeskendő, amely ha-

garakat a magas toronyba. A lángok még percek múlva is magasra csaptak. Komoly katasztrófától lehetett tartani, mert köztudomású, hogy a városháza tetőzete szélesen elágazó faredszerből áll, amely azonnal összeomlik, ha a főgerenda kettéroppan. A tűzoltók nagy erőfeszítéssel dolgoztak, mert a főgerenda meggyulladásával magával rántotta volna a hatalmas torony harangját, ennek lezuhanása pedig a torony

elkerülhetetlen összeomlása lett volna.

A hatalmas erővel megindult munkának meg is lett az eredménye, amennyiben félegy óra után sikerült a tüzet lokalizálni.

A tüzet az okozta, hogy a városháza tornyában elhelyezett városi tűzország őrszobájában lévő kályha-csőből a tűzoltók gondatlansága folytán lángok törtek fel a városháza tetőszerkezetére.

Zuhan a frank

Pánik a francia pénzügyi világban — A kormány szigorú intézkedésekre készül

Párisból jelentik: A francia franknak az utóbbi hetekben bekövetkezett újabb nagy áresése pánikszerű izgalmat kelt egész Franciaországban.

A frank február eleje óta csaknem öt százalékot vesztett értékéből. Február elsején Zürichben még 28.16 svájci frankot fizettek szász francia frankért, a hónap közepéig pedig 26.69 frankra esett, a kurzusa. Az izgalom sok tekintetben hasonlít a tavalyi pánikhoz, amikor — mint ismeretes — csak amerikai segítséggel és a magángazdaságba mélyen belenyúló erőszakos intézkedésekkel lehetett a francia pénz elértékeltetésének gátat vetni. Politikai körökben és a pénzpiacon a legvadabb híresztelések keringnek. Beszélik, hogy a kormány óriási amerikai kölcsönt tervez a frank stabilizálására céljából.

Herriot miniszterelnök szombaton este magához kérte a kamara pénzügyi bizottságának tagjait, több kiváló pénzügyi szakértőt, köztük Robineau-t, a nemzeti bank kormányzóját s velük, ugyancsak Clementel pénzügyminiszterrel esti 9 órától vasárnap hajnali 3 óráig tanácskozott az államháztartás egyen-

súlyozásáról és a frank árfolyamának megszilárdítására iránuló sürgős intézkedésekről. A tanácskozást vasárnap délután folytatták.

A külpolitikai kérdések teljesen háttérbe szorultak és a kormány minden gondja a frank zuhanása felé fordul.

Hir szerint az ellenzék éles támadásra készül és az újabb pénzleromlás felelősségét a kormány rovására akarja írni. Herriot körvezetében azt mondják, hogy a miniszterelnök és offenzívába fog átmenni s ennek során személyes érzékenykedéseket sem fog kimélni, hogy kimutassa az előbbi kormányok felelősségét.

Angol vélemény szerint a francia frank újabb zuhanása a külföldön történt óriási gabonabevásárlásokkal kapcsolatos. Nagy az idegesség Angliában amiatt, hogy Franciaország a frank legutóbbi tetemes árzuhanásáért Angliát és Amerikát okolja.

Pénzügyi körökben a frank romlását a kedvezőtlen francia költségvetéssel magyarázzák, amely harminckét milliárd kiadással szemben csak huszonnyolc milliárd frank bevételel mutat fel.

A Beregi-botrány

Hegedüs Gyula lemondott a színész-szövetség elnökségéről
Beregi tiltakozása ellenére maradt el a hangverseny
Sipőcz polgármester akadályozta meg Beregi fellépését

Budapestről jelentik: Beregi Oszkár, akiről az a hír terjedt el, hogy a színész-szövetség nyugdíjajára javára rendezett hangversenyét az ébredők fenyegetése miatt lemondta, nyilatkozott tett egyik hétfői lapban közzé, a melyben cáfolja ezt a beállítását és többek között a következőket mondja:

— Engem ennek a koncertnek a megtartására a Budapesti Színészek Szövetsége, tehát a budapesti színészek egyeteme hívott meg. A megívást a kultuszminisztérium, a belügyminisztérium és az államrendőrség jóváhagyólag tudomásul vette, az előadáshoz a székesfehérvárosi odaadta a Vigadó, így tehát joggal hihetem, hogy a színészek egyetemén kívül az egész hivatalos Magyarország is szívesen lát Budapesten. Ezek után nem látom okát annak, hogy általam ismeretlen emberek fenyegetésével elől megretírdják. De ezenkívül is, előadást én még életemben le nem mondtam s csak nem fogom éppen most blamálni azokat, akik engem ide vendégszerepelné meghívtak.

A színész-szövetség is azon a véleményen volt eleinte, hogy az ébredők terrorisztikus fellépése nem lehet az előadás megtartásának akadálya. Amikor Sipőcz Jenő dr. főpolgármester, aki szoros kapcsolatban áll az ébredők egyesületével, felszólította a szövetség vezetőit, hogy mondják le — a polgárság nyugalma érdekében — az előadást, a szövetség nem volt hajlandó ezt a kívánástól teljesíteni. Közben megérkezett Budapestre Hegedüs Gyula, a színész-szövetség elnöke, akinek a lakásán

értekezletet tartottak az ébredők megbízottjának, Hovszky János fővárosi bizottsági tagnak bevonásával. Hovszky felajánlotta a szövetségnek, hogy a hangverseny előkészítésének költségeit az ébredők megtérítik, ha Beregi fellépése elmarad és kárpótlásul ők rendeznek egy Blaha Lujza-estélyt a színész-szövetség javára. Az értekezlet Hegedüs Gyula indítványára úgy határozott, hogy a hangverseny megtartásáról lemondanak és a megváltott jegyek árát visszafizetik.

A határozatot Hegedüs Gyula így jelentette be a nyilvánosságnak:

— Vasárnap reggel érkeztem haza Győről s csak ekkor értesültem a távolléteomban történetekről. Amikor a színész-szövetség elnöki tanácsa ennek az előadásnak megtartását elhatározta, úgy gondoltuk, hogy Beregi Oszkár fellépésének, semmi akadálya nem lehet. Mivel azonban a történetek azt mutatják, hogy egyesek politikát kevernek olyan dolgokba, amelyeknek politikához semmi közük, attól tartok, hogy az előadás nem lenne zavartalanul megtartható. A várható nagyarányú tüntetést pedig el akarjuk kerülni. Az előadás különben sem lenne megtartható, mert Beregi Oszkár berekedt s így egészségi állapota sem engedi meg, hogy fellépjen.

Hegedüs nyilatkozatára Beregi csendő és érces hangon ezt a választ adta: — Nem vagyok berekedve. Teljesen egészséges vagyok, a magam részéről semmi okot nem látok arra, hogy előadományt ne tartsam meg. Hogy állás-

pontomat megvilágítsam, kijelentem: ha nem jótékony célú előadástól lett volna szó, az előadás elmaradása esetén pörít indítottam volna föllépti díjaimért. Hogy az előadásom elmarad-e vagy sem, azt ezidő szerint nem tudom megmondani. Nekem elhatározott szándékom, hogy megtartom. Ha azonban a színész-szövetség, mint a tervezett előadó-est rendezője, úgy intézkedik, hogy az előadás elmaradjon, abban az esetben nem tehetek egyebet, mint hogy alkalmazkodom a színész-szövetség rendelkezéséhez.

Nyilatkoztak még: Hovszky János, a ki megdicsérte a színész-szövetséget hazafias magatartásáért és Sipőcz Jenő polgármester, aki viszont kijelentette, hogy a Beregi-matinénak figyelme lett volna kulturális jelentősége és hogy az ügynek semmiféle politikai háttere nincs.

Hegedüs Gyula az afférból kifolyólag lemondott a színész-szövetség elnökségéről.

Családirtás

két hold föld miatt

A gyilkos felakasztotta magát

Budapestről jelentik: Szarvas közelében elterülő Sírátó-tanya vidéken borzalmas dráma játszódott le. Ujfaluzyk Márton földműves meggyilkolta mostohaanyját, majd apja és öccse ellen fordult, akiken súlyos sérüléseket ejtett, végül pedig felakasztotta magát.

A gyilkosság indító oka az volt, hogy Ujfaluzyk hetvenkét éves apja, nyolc hold birtoka felett úgy végrendekezett, hogy négy holdat kisebbik fiára hagyott azzal a kikötéssel, hogy mostohaanyját eltartja, a másik négy hold földet pedig Zsuzsi leányára és Márton fiára hagyományozta. Ujfaluzyk Márton emiatt annyira feldühödött, hogy a konyhaasztalon heverő kések közül jobb- és balkezébe ragadott egyet-egyet és a két késsel összeszabdalta mostohaanyját, majd fejét ragadott és öccse felé sújtott, akin tizenhét sebet ejtett. Ezután apja ellen fordult, akit egy kapanyélel ütött le.

Időközben a szomszédok értesítették a csendőrséget, ahonnan nyomban járőr ment ki a helyszínre. A gyilkos azonban a csendőrök elől megszökött és miután késsel keresztülvágta a nyakát, felakasztotta magát egy utszéli körtefára. A súlyosan megsérült apát és fiút beszállították a kórházba.

Az Uprava Fondava tolvajai

A rendőrség letartóztatta az állami
hitelbank három tisztviselőjét

Beográdból jelentik: A rendőrség letartóztatta az Uprava Fondava három tisztviselőjét, akiknek nevét egyelőre titokban tartják. A letartóztatottakról megállapították, hogy már hosszabb ideje dezsmálták az Uprava Fondava pénzeit. A lopást úgy hajtották végre, hogy valahányszor pénzre volt szükségük, a hitelintézet pincéjében felmetstették a pénzeszakokat és kellő mennyiségű bankjegyet vettek ki. Ilyen módon mintegy huszezer dinárt loptak.

Hétfőn reggel a három tisztviselő az egyik beográdi vendéglőben átmulatott éjszaka után nagyszegű számlát fizetett ki, ami feltűnt a jelenlévő detektívnek. A rendőrség már régebbi idő óta figyelte a három fiatalembert gyanú-kellett költségeik miatt és a detektív most letartóztatta őket és a rendőrségre kísérte, ahol bevallották a lopást. Lakásukon házkutatást tartottak és tízezer dinárt találtak különböző bankjegyekben. A vendéglőben társaságukban volt Jovanovics Boza kereskedő is, aki a letartóztatás láttára annyira megremült, hogy lakására futott és öngyilkosságot kísérelt meg. Beszállították a kórházba.

„Történelmi séták Bécsben“

A Hofburg borospincéje

Bécsben érdekes könyv jelent meg. Címe: »Történelmi séták Bécsben.« (Historische Spaziergänge in Wien.) Szerzője Reinhard E. Peterman, Bécs város történetének neves ismerője és kutatója. A »Történelmi séták« célja az olvasót Bécs történelmi, építészeti és művészeti emlékeivel, népszerű keretekben a legújabb kutatások felhasználásával megismertetni. Sorozatos munkának készült, amelynek imént megjelent első kötete Bécs egyik legnevezetesebb és a múltban Bécs határait messze túlhaladt jelentőségű épületének, a Hofburgnak a történetével foglalkozik. A szerző ennek az épületnek — amely évszázadokon át a végzetet jelentette a volt monarchia számára — nemcsak építészeti kialakítását írja le, hanem a falai közt lefolyt életet is feltárja az olvasó előtt. A Hofburg kezdetben szerény épület volt, amely a századok folyamán épült ki pompás épületek egész sorozatából álló valószínű városrészzé, 1488-ban a Burgnak még csak egy szobája volt kifestve. És még a XVI. században is konyhák, fabódék és istállók álltak a Burg udvarán, ahol egy kerek kútból merítették a vizet. Az udvari kert, »őfelségének a császárnének a kertje«, is csak olyan volt, mint a kis paraszti kertek, ahol egyszerű virágok mellett főleg zöldséget termeltek a császárné konyhája számára.

Később nagyot fordult a világ és a Habsburgok hatalmának növekedésével a Hofburg is nagyon meggyarapodott kiterjedésében, fényben, pompában, műkiadásokban és egyébekben. Például borban és mindenféle szeszitalokban. A középkor végén már nemcsak hazai borokat tartottak, hanem az udvar hölgyei által nagyon kedvelt külföldi édes borokat, amelyeket zsidó és más borkereskedők szállítottak Magyarországból, Olaszországból és Görögországból Bécsbe. Régi okmányokból kiderült, hogy az udvari borospincék még a harmincéves háború idején is bőven el voltak látva borral. A Hofburg borospincéje a későbbi századok folyamán a tökéletesség legmagasabb fokára emelkedett. Három földalatti emeletről állt. A legfelső emelethez, amelynek bejáratánál egy bronzból készült Bacchuszobor áll, 32 lépcső vezet. Itt látható egy 673 hektoliter irtartalmu cement-hordó. Rajta a Habsburgok családi címere. A középső emeleten, amelyhez 22 lépcső vezet, 53, 59, 90 és 136 hektoliteres hordók vannak, közöttük egy a XIX. század elejéről származó 215 hektoliteres hordó, amely azelőtt tokaji borral volt tele. A legalsó emelet, amelyhez ugyancsak 22 lépcső vezet, kisebb boroshordók egész sorát tartalmazza. A borospalackok pincéje a legfelső emeleten van. 1918 novemberében leltár készült a Hofburg pincéiben felhalmozott készletekről. Legnagyobb részük ausztriai szerzetesrendek szőlőbirtokairól való volt. Jelentékeny mennyiségű bor került az udvari tokaji 120 holdas szőlőből is, a Hofburg pincéjébe. Nevezetesen 32.000 palack és 35 hektoliter tokaji, 14 hektoliter sillerbor és 362 hektoliter egyébfajta bor hordókban.

Rajnai borokban 29.000 palackot és 70 hektolitert hordókban mutat ki a leltár. Ezek között 34 fajta különböző borfajta volt képviselve, 1140 üveg moseli bor is volt még a rajnaiak mellett.

Francia borokból 9 fajta burgundi (350 üveg) és 43 fajta bordeauxi állt a listán. Élén másfél tucat üveg 1870. évi Mouton Rothschild, amely palackonként már akkor 15—20 frankba került. Most 160 frank az áruk. Ezekon kívül több mint 3000 palackot találtak az udvari pincében felhalmozva: istriai, dalmáti, ménesi, ithaki, Alicanti, Malaga, Sherry, Madeira, Vin de la Trappe, stb.

A pálinka- és likőrlistán az összes

különlegességek képviselve voltak. Például eckartsaul kőmény, cseresznyeszesz, cseh szilvórium, lengyel kontuszovszka, magyar boroviczka, angol whisky, orosz allas, svéd punes, zárai maschinol, francia abszint, benediktoner, Cordial Médoca, mindezekon kívül cognac és rengeteg rumos-palack. Az

udvari pincék készletelt törvényhozási intézkedés alapján a rokkantaknak adták át. E készletek értékét szakértők 1½—2¼ millió aranykoronára becsülték. Azt a »történelmi érdemet« meg kell hagyni a Habsburgoknak, hogy nagy buzgóságot fejtettek ki a boros és pálinka-készletekük felvirágoztatása érdekében.

Kártya és revolver

A debreceni ébredő-vezérek véres kártyacsatája

Debrecenből jelentik: Debrecen egyik előkelő klubjában, a Jogász és Tisztviselő Körben tegnap éjjelkor Fábry Károly volt főhadnagy lelőtte és életveszélyesen megsebesítette Szatmáry Tihamér gazdasági akadémiai hallgatót.

Szatmáry ismert alakja volt Debrecen társadalmi életének. Debrecen legjobb köreiből volt bejáratos és általánosan ismert volt párbajozási szenvedélyéről. Számtalan párbaja volt, amelyekben igen sokszor meg is sebesült. Így legutóbb két egymásutáni párbajban, előbb a jobb, majd a balkarját tették használhatatlanná. Az volt a líre, hogy mindenki beleköt. Fábry Károly volt főhadnagy szintén ismert egyén Debrecenben, különösen egy a múlt esztendőben lezajlott esetéről, amikor még aktív tiszt korában, a Debreceni Uri Kaszinóban affériszta imádt egy rendőrtiszttel. A rendőrtiszt kártyázás közben mérgezte Fábryt, aki a sértést úgy torolta meg, hogy rárohant a rendőrtisztre és ütlegelni kezdte. Ezért vesztette el rangját is. Ugy Szatmáry, mint Fábry vezető tagjai a debreceni ébredők egyesületének és mindketten élénk részt vettek az ottani felelőtlen akciókban is.

A Jogász és Tisztviselő Körben vasárnap este, mint rendszeren kártyázás folyt. Chemin de fer-t játszottak, amelyben részt vett Fábry Károly és Szatmáry Tihamér is. Fábry, aki csak százötvenezer koronával ült le játszani, rövidesen elvesztette pénzét és Szatmárytól kétszer százezer koronát kért kölcsön.

Később megfordult a szerencse, mire Szatmáry visszakérte pénzét, ami miatt a volt főhadnagy szemmeláthatóan megsértődött. Szatmáry ezt látva, nem fogadta vissza a pénzt, sőt még háromszázezer koronát adott Fábrynak, amit ez zsebetett. Fábry bankadása előtt Szatmáry újból visszakérte a félmilliót, mire Fábry kijelentette, hogy nincs pénze — bár ugyanakkor félmilliót tétet helyezett a bankba. Szatmáryra nézett, aki ingerülten kérdőre vonta a nézésért, majd odament hozzá és megkérdezte:

— Mi akar ez lenni? Ezt megtorlom!

Fábry nyugodtan ült a helyén s amikor Szatmáry ezt még egyszer megkérdezte, elővette zsebéből trommer-pisztolyát, lövésre kész állapotha helyezte és letette maga elé az asztalra. Szatmáry Tihamér erre anélkül, hogy bármint szót volna Fábryhoz, mérte a volt főhadnagyot. Fábry a következő pillanatban felkapta revolverét és ült helyzetből rálőtt Szatmáryra. Szatmáry Tihamér elvágódott a földön, mint később megállapították, a golyó a koponya jobb oldalán hatolt be és az agyvelőt is megsértve, a tül mögött jött ki.

Fábry ezután maga ellen fordította a fegyvert, azonban a jelenvoltaknak sikerült az öngyilkosságot megakadályozni. A volt főhadnagy ekkor eltávozott a klubból és a rendőrségen jelentkezett.

Szatmáry Tihamért még az éjszaka folyamán megoperálták. Állapota életveszélyes.

Oreskovicsné a bíróság előtt

A budapesti törvényszék megkezdte a váci-uti gyilkosság tárgyalását — A vádlott tagadja, hogy meggyilkolta unokanővérét

Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék Krayzel-tanácsa hétfőn kezdte tárgyalni Oreskovics Bogumilné bűnpőrért, aki ellen az ügyészség rablás és gyilkosság miatt emelt vádat.

A vádirat szerint a negyvennyolc éves Oreskovics Bogumilné a múlt év márciusában féltékenységből meggyilkolta unokanővérét Raffersberg Irmát, aki egy lakásban lakott vele. A gyilkosságot úgy hajtotta végre, hogy miközben unokanővére a konyhában aludt, kinyitotta a gázesővet és a kiáradó gáz a szerencsétlen asszonyt megölte. Oreskovicsné ezután a konyhakéssel hozzálított a holttest ledarabolásához, de közben visszarögzött a véres munkától. Megkísérelte a hullát a konyhából az udvartól jobbra elzárt szobájába átcipelni, de mivel az áldozat kövér természetű nő volt, ez sem sikerült neki. Ettől kezdve

három napon át együtt lakott és egy ágyban aludt a holttesttel és csak amikor már a hullabűz betöltötte az egész lakást, akkor szökött a bűncselekmény kiderülésétől való féltelmében Esztergomba.

A rendőrségen Oreskovicsné eleinte mindent tagadott és azt állította, hogy véletlen szerencsétlenség történt, nem gyilkosság. Vallomása szerint Raffersberg Irmát a véletlenül nyitvamaradt gázesőből kitóduló világítógáz ölte meg és ő csak azért akarta eltitkolni a

balesetet, mert félt, hogy őt fogják gyanúsítani a gyilkossággal. Döntő, tárgyi bizonyítékot a rendőrség nyomozása nem tudott produkálni abban az irányban, hogy gyilkosság történt, azonban a rosszidegzetű, súlyosan hisztériás Oreskovicsné a folytatólagos kihallgatások során vártanul beismerő vallomást tett és mindent magára vállalt, amivel csak gyanúsították. Ez a vallomás annyira meglepetésszerűen és átmenet nélkül történt, hogy

a rendőrségen nem adtak hitelt Oreskovicsné belismerésének.

Az a helyzet állt elő, hogy míg Oreskovics Bogumilné magára vállalta a gyilkosságot, addig a hatóságok azon az állásponton voltak, hogy nem történt gyilkosság, hanem baleset. Oreskovicsné később visszavonta beismerő vallomását, majd a vizsgálóbíró előtt újból beismer mindent. Végül is elrendelték elnevelésének megvizsgálását, amelynek során a szakértők teljesen beszámíthatónak nyilvánították.

A hétfői tárgyalást őriási érdeklődés előzte meg, a tárgyalóteremből azonban a nőket kizárták. A vádirat felolvasása után megkezdtek Oreskovicsné kihallgatását.

— Gyilkosságban nem érzem magam bűnösnek, — jelentette ki röviden Oreskovicsné.

Az elnök eléje tárta, hogy a vizsgálat során háromféle vallomást tett és azt

ígérte, hogy majd a fő tárgyaláson mindent őszintén, töredelmesen elmond.

— Nem tudok mit elmondani, — szakadt fel sírva a szó Oreskovicsnéből — nem volt szándékomban Irmát megölni.

Az elnök ezután kérdéseket adott fel Oreskovicsnének, aki elmondta, hogy a halálesetet megelőző este, amikor a kálaposlányok eltávoztak a műhelyből, ketten maradtak, Raffersberg Irmával.

— Megvacsoráztunk — vallotta — és később, kilenc óra után Irma teát kért. Nem én, hanem ő oltotta el a gázt. Korán lefeküdtem, de nem igaz az, hogy Irmával egy ágyban aludtam. Hajnalban arra ébredtem, hogy erős gázzal van. A kamrából, ahol aludtam, kiszaladtam a konyhába és Irma teste már hideg és merev volt. Örült kétségbeesés fogott el. Nem mertem a házban senkinek se szólni, nem is tudtam, mit csináljak, másnap át akartam menni a tiamhoz Budára, hogy elmondjam neki az esetet!

Az elnök figyelmeztette Oreskovicsné, hogy védekezése egyáltalán nem hihető el.

Oreskovicsné: Ha nem is hihető el, így történt ahogy mondom, gyilkos nem vagyok, én csak hullacsonkítást követtem el.

Az elnök: Maga beismerte, hogy szándékosan ölte meg Raffersberg Irmát.

Oreskovicsné: A legáljasabb hazugság.

Az elnök rendretasította és elbörtárta a rendőrségen tett vallomását, amely szerint unokanővére nyakát kölesönként beretvéval vágta el, majd emlékeztetése idézte, hogy a tett elkövetése után öngyilkosságot akart elkövetni, mert márcangolta a lelkiismeret és már meg is írta búcsulevelét fiának.

Oreskovicsné: Igen, végezni akartam magammal, mert tudtam, hogy ugysem hiszik el egy a dolgot, ahogy történt. Nem vagyok bűnös, nem gyilkoltam!... Hazugság!... Hazugság!...

Az elnök: Valószínű, hogy maga nyitotta ki a gázrezsó csapját és a megfullasztás után el is vágta az áldozat nyakát.

Oreskovicsné: Mert el akartam távoztatni a hullát. Nem az albérlő Dávid beretvéjával, de egy kölesönként nagy késsel, hogy ne hurcoljanak meg, hogy ne gondolják azt, hogy rablógyilkosság áldozata lett Irma, azért is raboltam ki, Nekem nem volt szükségem Irma ékszereire és bundájára.

Részletesen elmondta ezután Oreskovicsné, hogy Raffersberg Irmának a hasát is felmetszette. Fel akartam darabolni és kosárban eldoolítani — monddta. — Kedden és szerdán délelőtt a konyhát lezárva tartottam. Irma beágyazva ott feküdt az ágyban. Két napig a lakásban aludtam, de harmadik éjszaka már nem volt erre erőm. Ezért Esztergomba mentem, majd visszatértem Budapestre.

Az elnök ezután ismertette Oreskovicsnének a rendőrségen tett beismerő vallomásait. A rendőrségen tett vallomásának felolvasása után Oreskovicsné felugrott a vádlottak padjáról, két kezébe temette arcát és rángatózva zokogni kezdett:

— Ezt nem vallottam, — mondta színtelen hangon — ha a rendőrkapitány ur, ezt a jegyzőkönyvet vette is fel, akkor sem vallottam. Határozottan állítom, hogy ezt nem mondtam.

Az elnök ezután felolvasta a vádlottának a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását, amely szerint pénzvágtyból ölte meg unokanővérét.

Oreskovicsné zokogva hadonászott a kezével és alig lehetett érteni szavát a fuldokló zokogásban.

— Pénzvágty nem fogott el, — ordította. — Nem én öltem meg, hanem a gáz. Igaz, hogy mondtam, hogy előgott a pénzvágty, de ezt csak kétségbeesésben mondtam. Gyilkos nem vagyok. A gáz ölte meg őt. Nem én nyitottam ki a gázesővet.

Az elnök: Hát ki nyitotta ki? Oreskovicsné: Én nem tudom, csak

HIREK

•••

Egy gazdátlan csecsemő története

A gazdátlan csecsemő ott feküdt a piac közepén és bőmből, ahogy csak kifizért a torkán. Először egy kiskecske vette észre a csecsemőt, körülzseglasztta, mint a káposztát és amikor rájött, hogy nem ehető, a szenciós felfedezés jeléül többször hangosan a levegőbe mekegett, akár egy önkéntes tűzoltó. Valószínű ezt mondta: »hej emberek, itt egy kis elhagyott csecsemő!« Erre már többen figyelmesek lettek és a csecsemő körül csakhamar csoportosulás keletkezett, de hozzá nem nyult volna a világgért senki. Mert az ilyesmi következményekkel jár. Ezek a szegény emberek pedig mind többgyermekes családapák és családanyák voltak, akiknek elég vesződség a maguk édes kölyke. Egyelőre tehát passzív rezisztenciával szemlélték a bűgő csecsemőt és különböző megjegyzéseket tettek a multiára vonatkozólag. Persze mindez csak gyanúsítás és kombináció volt, mivel a csecsemőt kihallgatni se lehetett rendesen, mert a csecsemő még nem tudott beszélni, csak bőmből rettentően, ami eléggé egyhangú volt.

— Ki lehetett ez a lelketlen személy, aki így az ucca közepén ellagya az árvát! — sópánkodott a zöldséges kofa, mire az almáskofa se hagyta magát:

— Ni, milyen csinos kis pófája van a drágának! — és belecsipett, hogy kék fót maradt a helyén. A csecsemő olyan ellenállhatatlanul nyervogott, hogy a többi szezonkofákban is megmozdult az anyai ösztön és a turóárusnő rövid lelki tusa után felemelte a kicsit az ucca porából.

— Ne ríj kis béka, csitt kis béka — gügyögött a turós kofa és megpaskolta a csecsemő combját, mire a kis bütyöknek felragyogott az arca és minden átmenet nélkül mosolyogni kezdett. Így már sokkal csinosabb volt és az asszonyok kedvet kaptak hozzá.

— Adjá nekem Nánésika — mondta a zöldséges kofa — majd én gondját viselem.

— Minek magának Rozi néni? — húzódozott a turóárusnő — hisz magának felnőtt fia van.

— Az nem számít már — védekezett Nánés néni — már három éve nem élünk együtt és különben is kimegy Amerikába.

— Az én kisjányom meg meghalt tavaly himlőben. Éppen ilyen vót kicsi korába. Engedje hozzám.

— Nem! — szoritotta magához Nánés néni az apróságot.

— De hisz ez a gyerek nem is a magáé! — fortyant föl Rozi néni — milyen jogon meri elvenni?

— Azé aki előbb tanálta — mondta Nánés néni — és én vettem föl elsőb!

— De én láttam meg először!

— Mért hagyta akkor a földön heverni, mint egy piszkot? — replikázott diadalmasan a turós és belekötözte a nagykendőjébe a csecsemőt, ezzel is demonstrálva a kizárólagos tulajdonjogot.

— Má' pedig én nem hagyom annyiban a dolgot! — erősködött a zöldséges nő.

— Má' pedig én nem adom oda, ha megszakad is — jelentette ki a másik és szembeálltak, mint két ősszony, aki kész birokra menni zsákmányáért.

— Huzzanak sorsot! — indítványozta egy tanyai Salamon és az ötletet mindketten elfogadták. A tanyai ember kalapjába beletették egy sárgarépát és egy fehérét és odatartották a csecsemő elé, hogy huzzon.

— Ha a fehéret répát húzza, akkor legyen a Nánés néni — ítélkezett a bölcös paraszt — ha a sárgát, akkor a Rozi nénié.

De a csecsemő nem nyult egyik után sem. Rázták előtte a kalapot, akár a kiscoca előtt a kukoricás szakajtót, de a csecsemő nem akart választani. Hosszas huzavona után végül mégis belemarkolt a kalapba és mindkét répát kihuzta.

— Nem gílt! — mondta Salamon és a csecsemő kezéből kiráncigálták a répákat. Ujra kezdődött az egész. A csecsemő most már dühbe gurult és ezúttal sokkal gyorsabban ment a dolog. A csecsemő a sárgarépát húzta ki és ezzel eldőlt a sorsa. Rozi néni örömmel jöngéssel ölelte keblére a kicsit, míg Nánés néni majd elpityeregte magát a nagy méregtől és a szomorúságtól.

— Isten ujj! — mondta keneteljesen Rozi néni, de ebben a pillanatban valami váratlan esemény jött közbe. Egy kendős, sovány asszony törte át magát a bűvészködők seregén, szó nélkül Rozi néni előtt termett és kiragadta karjaiból a csecsemőt.

— Drága bogaram, csillagom, szentem! — dadogta végtelen boldogsággal és agyfájdóba csókolt a megtalált gyermeket.

— Mit akar maga ettől a gyerektől? — förmedt rá Rozi néni, ahogy szóhoz tudott jutni a nagy meglepetéstől.

— Ez az én kicsim — mondta a ragadozó nő.

— Ezt mindenki mondhatja — vágott közbe fölényesen Nánés néni — bizonyítsa be!

Ezen megakadtak, mert tárgyi bizonyíték nem volt az állítólagos anya kezében. Végül is Salamonnak támadt a mentő ötlete:

— Fin-e vagy lány a poronty? — kérdezte szigorúan, mire az anya diadalal sikoltotta:

— Lány! Lány a szentem!

Nyomban kicsomagolták ott az egyik kocsis szalmáján és kétségbevonhatatlanul lekonstatálták, hogy a csecsemő csakugyan nőnemű.

— Szép egy anya az ilyen, aki csak úgy elhullatja a kölykeit az uccán — epéskedett Rozi néni, miután látta, hogy az eset egészen reménytelen.

— Sose fájjon magának az én fejem! — tromfolt az anya, — vagyok én még mindig olyan rendes asszony, mint maga!

— Látom — mondta megvetően Rozi néni.

— A más gyereke köllött volna neki! — henegett az asszony — hogy nem szégyenli magát! — és az anyaság szent önértetével leült a saroglya szélre megszoptatni a csecsemőt. (t. i.)

*

— **A párdányi zavargás.** Becskerekről jelentik: Kedden reggel utazik Párdányba Makszimovics Szvetislav becskerekai ügyész és Pavlovics Gyóka vizsgálóbíró, hogy a közigazgatási hatóságok kezéből átvegyék a vizsgálat vezetését. Ugyancsak kedden fog elődlni, hogy a jelenleg letartóztatásban levő negyvenöt német polgár közül hányan maradnak letartóztatásban.

— **Stefanovics Zsarko dr., polgármester nyugdíjazása.** Novisadról jelentik: Vijasevics Radovan, a városi tanács tagja megfellebbezte a kiszélesített tanácsnak Stefanovics Zsarko dr. polgármester nyugdíjazása és Notáros Boriszláv rendőrkapitány végkielégítése ügyében hozott határozatait.

— **Rátkai megverte Tihanyi főrendőt.** Budapestről jelentik: Rátkai Márton, a Király-színház népszerű komikus vasárnap este a *Marica grófnő* előadása előtt az öltözőjében összeszólalkozott Tihanyi Vilmossal, a színház főrendezőjével. A vita során Tihanyi megsértette Rátkait, aki erre öklével Tihanyi arcába sújtott. Tihanyi rárohant Rátkaira, az asztalon levő kését kapta

fel s azzal akarta Rátkait fejbe vágni. Rátkai azonban elkapta Tihanyi kezét, mire a két férfi dulakodni kezdett. Az izgalmas pillanatban Lázár Ödön igazgató közbevetette magát és sikerült is szíjjelválasztani őket. Lázár közbelépése után sem sikerült Rátkait lecsillapítani és ezért, hogy újabb tettelegességnek elejét vegyék, Tihanyi, Lázár igazgató kérésére elhagyta az öltözőt és lakására távozott. Az afférnek lovagias folytatása lesz.

— **Pecsics Dragutin volt miniszter feljelentése dr. Cseremov ellen.** Novisadról jelentik: Megirtuk, hogy Pecsics Dragutin volt miniszter, a Davidovicspárt novisadi listavezetője büntető feljelentést tett dr. Cseremov György, novisadi városi orvos ellen, mert dr. Cseremov vezetésével a srnaosok erőszakosan megakadályozták a mosorini választógyűlést és puskával löttek Pecsics után. Skrebljin Iván vizsgálóbíró kedden Titelre és Mosorinba száll ki, ahol a helyszínen fogja a tanukat kihallgatni.

— **A budapesti ítélőtábla elutasította Rupert felfolyamodását.** Budapestről jelentik: A Schadt Károly törvénytudományi tanácselnök által hozott ismeretes ítélete ellen, melyben egy tárgyaláson történt közbeszólása miatt nyolcnapos elzárásra ítélte Rupert Rezső képviselőt, Rupert felfolyamodást jelentett be a táblához. Hétfőn hozott döntésében a tábla Rupert felfolyamodását elutasította és így az ítélet jogerőssé vált. A büntetés Rupertnek akkor kell kitöltenie, ha mentelmi jogát a nemzetgyűlés felfüggeszti.

— **A szentai járás halálozási statisztikája.** Szentáról jelentik: A szentai járás négy legnagyobb községében most készült el az 1924 évi halálozási kimutatás. A 14.800 lakosú Ada községben 137 férfi, 149 nő, 88 gyermek halt meg. Molon 11.200 főnyi lakos közül meghalt 123 férfi, 99 nő, 82 gyermek. Horgoson 9100 lélek közül 83 férfi, 98 nő és 42 gyermek, a 7600 lelket számláló Martonoson pedig 78 férfi, 71 nő és 52 gyermek halt meg a múlt esztendőben. A legtöbb áldozata volt a tüdővésznek, amely ezen a vidéken is tömegesen szedi áldozatait. Az elhunytak 22 százaléka tüdővészben halt meg.

— **Eljegyzés.** Römer Árpád (Teme-rin) eljegyezte Stein Ilonkát (Kiszács). Minden külön értesítés helyett.

— **A novisadról munkanélküliek segélye.** Novisadról jelentik: A munkanélküliek segélyezését intéző bizottság Latics polgármesterhelyettes elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a rendelkezésre álló kilencvenezer dinár szétosztását a következő három kategória alapján fogja megejteni: I. kategóriában levő özvegyek, árvák, elhagyottak és egy gyermekes munkanélküliek egy-szersmindenkorra 500 dinárt, a II. kategóriában levő két gyermekes munkanélküliek 800 dinárt, végül a III. kategóriába tartozó három stb. gyermekes munkanélküliek 1200 dinárt kapnak.

— **Az álmos betörők.** Athénből jelentik: A perzsa követ lakására betörők hatoltak be. Zavartalanul, kényelmesen dolgoztak és ugylátszik, megéheztek közben. Találtak a szekrényekben hideg ételeket, nagyon jóízűen ettek, mert utána megszomjaztak. Likőrökben sem volt hiány. A likőrök között állott egy üveg, amelyben valami eredeti perzsa készítményű kábitószert volt. A betörők ezt is megkóstolták és nem maradt el a hatás. Az italtól elkábultak, elaludtak és úgy találták őket boldog álomban reggel az egyik szoba padlóján.

— **A szubotikai jogászegyesület társasvacsorája és táncmulatsága.** A szubotikai jogászegyesület diner dancsója február 18-ikán lesz a Bárány-szállóban. A vassorára jelentkezéseket és befizetéseket Gyorgyevics Jován bíró, az egyesület titkára fogad el. Azokat a tagokat és barátokat, akik nem óhajtanak résztvenni a vacsorán, az egyesület külön meghívja a táncmulatságra, amely este tíz órakor kezdődik.

— **Az újságírók segélyalapja javára rendezendő csokoládé-délután műsora.** A subotikai újságírószekció segélyalapja javára a Bárány-szállóban március 1-én rendezendő csokoládé-délután műsora már kezd kialakulni. Róna Árpád a délután rendezője páratlan agilitásával már eddig is olyan művészek közreműködését biztosította, akik biztosítják a műsor zenei színvonalát. Az előkelő hangverseny keretében hosszú idő után lép először a közönség elé Farkasné Gábor Nelli énektanárnő, akinek szereplése máris biztosítja a teljes sikert. Reiter Ilonka énekszámait is fénypontját képezik a műsornak, amelyben szerepel a Subotican olyan előnyösen ismert Arkipova asszony, a novisadi opera koloratúrekesnöje. A hangverseny művészi színvonalát biztosítja Csavoljac hegedűművész fellépte, valamint Rajbenics Józsefnek, a sombori zeneiskola igazgatójának zongora-szólója, valamint Baranoffnak a novisadi opera Subotican is népszerű baritonistájának közreműködése. A hangverseny az idei szezon leg-nívósabb zenei eseményének ígérkezik. A műsrot tánc követi. A csokoládé-délutánra asztalok már előjegyezhetők a Bárány-szállóban.

— **A szentai keresztény kereskedő ifjak közgyűlése.** Szentáról jelentik: A keresztény kereskedő ifjak egyesülete vasárnap tartotta évi rendes közgyűlést. A jelentések elfogadása után megválasztották a tisztújítást. Elnök ismét Sztankovics György lett, alelnök Dragin Radivoj és Szécsényi András, ügyész dr. Keczei Ferencz, pénztáros Váradai József, könyvtáros Mucsi György, főtítkár Kovácsévics József, háznagy Schram Nándor. Azonkívül huszonöt tagu választmányt választottak.

— **Egy elefánt óráig feltartott egy vonatot.** Érdekes kalandban volt részük egy Bostonból induló vonat utasainak. Salem állomásra éppen akkor futott be a vonatjuk, amikor ott egy cirkusz elefántját akarták egy másik vonatba bevaggonfrezni. Az elefántot már rávezették a vasúti sínekre a kocsik elé, amikor az hirtelen gondolt egyet, lefeküdt a sínekre és semmiképpen nem lehetett felállítani. Chester, így hívták az elefántot, mintegy három óráig feküdt már a síneken, előtte prüszkölt a mozdony, ijesztgették, szurkálták, minden eredmény nélkül. A vonat nem mehetett tovább. Az állomásfőnökség úgy intézkedett, hogy az elefánton tui egy újabb vonatot állítottak össze, az utasok az elefánton inneni vonatból átszálltak az elefánton tui vonatba és folytatták utjukat. Alighogy ez a vonat kifutott az állomásról, az elefánt meggondolta magát, fölkel és beszállt a vagonjába és ezzel a vasúti forgalom ismét helyreállt.

— **A szubotikai szerb nőegylet hangversenye.** A szerb nőegylet vasárnap este a szubotikai Városi Színházban hangversenyt rendezett, a divízió zenekara és a „Granicsár“-dalárda közreműködésével. Dr. Petrovics Márkóné művészi zongorajátékával aratott nagy sikert. A tizenhároméves Dimiitjevics Nenád feltűnő tehetséggel adott elő hegedűszóló számokat, köztük Bermet szubotikai zeneszerző kólóját.

— **A szentai gimnázium hangversenye.** A szentai gimnázium ifjusága Pléstity Vladimir zenetanár és Lukács Bránko tornatanár rendezésével szombat este fényesen sikerült hangversenyt adott a szegény diákok javára. Láliy Zagorka Salome-táncát, Szosalyszky Iréne kozák-táncát, Brzasky Bolyka, Hartstein Szabina, Sztaity Mica, Sztancsulov Darinka csetvorka-táncát, Gruber Lidi, Rosenberg László, Hubert András Bergel László és Donáth Klári zeneszámait és a tornagyakorlatokat nagy tetszéssel fogadta a közönség. Az előadást táncmulatság követte

— **Külföldi kölcsön helyett alkotmányos uralmat!** Bukarestből jelentik: *Madgearu* parasztpárti képviselő a kamara hétfői ülésén nagy beszédet mondott, amelyben a román német gazdasági harc kérdésével foglalkozott. Kijelentette, hogy Német országgal szemben ma már késő represszáliákat alkalmazni. Azután a pénzügyminisztérium memorandumával foglalkozott, amelyet a népszövetség elé terjesztettek és amelyben Románia erkölcsi támogatást kért a vasutak helyreállítása ügyében. Végül a külföldi kölcsönről beszélt, amelyről kijelentette, hogy Romániának nincs szüksége külföldi kölcsönre. Az ország bővelkedik a természeti kincsekben, azokat kell kihasználni. „Kölcsön helyett alkotmányos uralomra van szüksége Romániának” — fejezte be beszédét *Madgearu*.

— **A csehszlovák nemzeti demokraták két minisztérium eltörlését kívánják.** Prágából jelentik: A *Narodny Listy* a közalkalmazottak létszámának tervbe vett tíz százalékos csökkentésével kapcsolatban azt írja, hogy igen ajánlatos volna ezt a létszámkorlátozást a képviselői mandátumok tízszázalékos csökkentésével bevezetni. Emellett legalább két minisztériumot el kellene törölni. Ezek a példák nagyban megkönnyítik a későbbi korlátozási rendszabályokat.

— **Ujabb öt holttestet hoztak ki a dortmundi halálbányából.** Dortmundból jelentik: Vasárnap este 9 óráig megint öt bányász holttestét sikerült felszínre hozni. Már csak hét halott van a *Minister Stein*-tárnában. Ezekhez egyelőre még nem tudnak hozzáférközni.

— **Nyilatkozat.** Felkértek bennünket a következő sorok közlésére: A szubotici *Hírlap* olyan formában, hogy ne állithassam érte bíróság elé, azt írja rólam mal számában, hogy én szerkesztettem a választások alkalmával megjelent *ál-Hírlapot*. Ez az állítás — mint az *Hírlap*-nak, az igaznak, közleményeit gyakran jellemzi — minden alapot nélkülözök hazugság. *Mayor József*.

— **Hötzenendorfi Conrad súlyos beteg.** Bécsből jelentik: Az egykori monarchia volt vezérkari főnöke, *Hötzenendorfi Conrad* tábornagy, aki nemrég súlyos betegséget állott ki, de felgyógyult, most ismét ágyban esett. Egy bécsi hétfői reggeli lap tudni véli, hogy a kezelőorvosok aggasztónak tartják az agg tábornagy állapotát.

— **Verekedő cigányok.** Noviszadról jelentik: Balog József és Ormos Ferenc cigányok, a kőisrai szállásoknál levő cigánytelepen ittás állapotban összeverekedtek és egymást súlyosan megsebesítették. Mindkét cigányt szállították a noviszadi kórházba.

— **Haláltánc.** Az erdélyi magyar írógárda egyik legolvasottabb és legkedveltebb tagjának, *Berde Máriának* eddig megjelent könyvei is számottevő sikert arattak már. Az *Athenaeum* kiadásában most megjelent új regényének, a *Haláltánc*-nak komor az alaptónusa, cselekményét is az élet nagy, fájdalmas titkaiból szövi. Az élet sebzett megfáradtjairól szól ez a regény, akik mint a beteg fa leszáradt, szétkergetett levelei múlnak el. A regény négy szereplője csak a nyugalmat áhítja, az életből való kikapcsolódásért száműzöttek egyúttal, egy svájci házba. Azonban nyugalom csak egy van: „Halálig táncolva ama sípra, amelyre, míg csak szól, mindenkinek táncolnia kell s ha beteg, ha fáradt s ha béna: sántán bár, groteszkül s bár szívfacsaró gyámoltalanságban — halálig táncolva az élet táncát — öszserogyani.” Így mondja a szerző és rezgény az ő igazát bizonyítja. Az *Athenaeum* a legszebb kiállításban adta ki *Berde Mária* új művét, amelynek bolti ára ötvenhat dinár. Kapható a szubotici *Mamuzsics*-féle könyvkereskedésben.

— **Millerand jelöltette magát szenátorok.** Párisból jelentik: *Millerand* volt köztársasági elnök politikai barátainak unszolására elfogadta a jelöltséget az elhunyt *Magnie* szenátor párisi választókerületében. A pótválasztás április 25-én lesz és nagyon hevesnek ígérkezik, mert a baloldali karter *Painlevé* kamarai elnököt állítja *Millerand*-nal szembe és *Heilbronner* volt szenátor is fölép, sőt a lapok közlései szerint *Buisson*, az emberi jogok ligájának elnöke is pályázik erre a kerületre. Egy másik párisi jelentés szerint a szocialista sajtószindikátus vasárnap megtartott közgyűlésén *Millerand* volt köztársasági elnököt törölte a tagok névsorából. *Millerand* 1893 óta tagja volt ennek a szervezetnek és amikor elhagyta a szocialista pártot, nem törölte magát a névsorból.

— **Egyiptomból tilos kivinni gabonát és lisztet.** Káiróból jelentik: Az egyiptomi kormány betiltotta a gabona és a liszt kivitelét.

— **A turini Fiat-művekben elégett kétszáz autó.** Rómából jelentik: A turini Fiat-művekben az elmúlt éjszaka nagy tűz pusztított. Mintegy kétszáz autó elégett. A kár két és félmillió líra.

— **A szubotici bélyeggyűjtők egyesületének új vezetősége.** Vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlést a szubotici „Bácska” bélyeggyűjtő egyesület. A közgyűlés a következő új tisztikart választotta: Elnök Ungár Imre, alelnök Dzsudzsa Omar, titkár Weisz Leo, pénztárnok Spitzer Jenő, választmányi tagok Márkus Lipót, Kopp Marcel, Ungár Soma, Halasi András, Deák Sándor. Az egyesület minden vasárnap délután két órakor a Szécsi-féle bélyegkereskedésben összejövetelt tart. Tagdíj nincsen.

— **A noviszadi közigazgatási bizottság ülése.** Noviszadról jelentik: A városi közigazgatási bizottság hétfő délelőtt 11 órakor *Szelepcsécs* Milán főispán elnökletével tartotta rendes havi ülését, amelyen folyó ügyeket intéztek el. *Dr. Szteics* János városi főorvos jelentése szerint Noviszadon januárban 43 fiú és 39 leány született. 30 férfi és 28 nő halt meg, a szaporulat tehát 23. A ragályos betegségek közül 2 tifusz, 10 sarlach, 5 feketehimlő eset fordult elő, 2 sarlachos, 1 tifuszos és 10 tüdővésztes beteg meghalt. A tifuszjárvány megszűnt.

— **Kabarélelőadás Péter Vazul gyermeksegélyző akciója javára.** Február 23-án és 24-én este nagy kabarélelőadás lesz a városi színházban Péter Vazul gyermeksegélyző akciója és népkonyhája javára. A kabarében a legjobb helyi műkedvelők lépnek fel és azt *Garay Béla* rendez. Az est szereplői: *Szántó Róbertné*, *Reiter Ilonka*, *Maurer Jancsika*, *Kocsmár Lujza*, *Rattkay Márta*, *Rattkay Ilus*, *Tary Ella*, *Deutsch Janka*, *Garay Béláné*, *Richter János*, *Schadl József*, *Aranyműves János*, *Garay Béla* és *Greschl József*. A konferenciáért dr. Nagy Ödön, a Magyar Párt ügyvezető elnöke és dr. *Pataky Antal* töltik be.

— **A halálkocsik ellenőre.** Ez a címe *Harold Lloyd* nagysikerű vígjátékának, amely az összes külföldi mozgósínházakat a legnagyobb sikerek mellett járta be. Az ötletet a páratlanul gazdag filmet, amely két órán keresztül állandó derűtségben tartja a nézőket, most mutatja be a szubotici *Korzó* mozi.

— **Folyik a nyomozás a szubotici kasszarablók után.** A rendőrség tegnap, hétfőn egész napon át folytatta a nyomozást a Rajcsics-malom betörői kézrekerítésére. *Blázsics* György rendőrkapitány és *Kukla* detektívcsoporthoz vezető hétfőn délelőtt újabb helyszíni szemlért tartottak a malomban és a szántóföldön, ahol a wertheim-kasszát *Kovács* János éjjeli őr megtalálta. A helyszíni szemlére a rendőrség magával vitte a letartóztatásban levő *Kovács*ot is, hogy ellenőrizze azokat az adatokat, amelye-

ket *Kovács* vallomásaiban előadott. — A helyszíni szemle alkalmával a páncélszekrényt ismét kiszállították arra a helyre, ahol a betörők feltörték, hogy megállapíthassák, látható-e onnan, ahonnan *Kovács* éjjeli őr észrevette vagy nem, mert az utóbbi esetben *Kovács* bűnössége kétségtelenül beigazolódik, amennyiben keresés nélkül is tudta, hol hever a pénzszekrény. A próba azonban igazolta az éjjeli őr vallomását, mert a pénzszekrény látható volt arról a helyről, ahonnan felfedezte. Az újabb kihallgatások folyamán úgy *Kovács*, mint a szintén letartóztatásban levő *Sárcevic* Máté malomszolgá állhatatosan tagadták, hogy részük lett volna a betörésben. A rendőrségnek mindeddig nem sikerült bizonyítékot szerezni ellenük, habár a körülmények mellett szólnak, hogy szoros összeköttetésben állanak a betörőkkel. Hétfő délután több detektív razzitát tartott a Rajcsics-malom környékén, valamint a város több zugkorcsmajában több gyanús egyént elfogtak. A gyanúsítottak azonban, akik közül egyet, mint-hogy a betörés éjszakájára alibit igazolt, szabadon engedtek, valamennyien tagadnak. A rendőrség a nyomozást tovább folytatja.

— **Noviszadon a piaci tej hetven százaléka hamisított.** Noviszadról jelentik: Az elmúlt évben a városi vegyvizsgáló állomás 554 esetben vett a piacon teipróbát és 236 esetben 20—40 százalékgig hamisítottnak bizonyult a tej. Eszerint a piacra került tejből vett mintáknak hetven százaléka vízzel volt hamisítva.

— **Gyűjtés Tantos János árváinak.** Ma a következő adományok érkeztek hozzánk: Ungár Béla 500, Ungár Imre 500, Dr. György Imre, Dr. Kellert Benő 100, Gombos Lajos 100 dinár. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk.

— **A szubotici asztalos iparosok február hó 18-án este 6 órakor az ipartestület helyiségében szakosztályalakuló ülést tartottak.**

— **Árdrágításért tíz napi elzárás.** Noviszadról jelentik: A titeli járásbíró-ság *Vastag Mihály* titeli piaci árust árdrágításért tíz napi elzárásra ítélte és büntetésének kitöltése céljából a noviszadi ügyészséghez kísértette.

— **Tűz.** Horgosról jelentik: *Rády Károly* horgosi földműves háza udvarán öt kazal szalma és négy kazal széna vasárnap leégett. A kár 30.000 dinár.

— **A noviszadi kereskedő ifjuság műsoros táncmulatsága.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedői ifjuság szombat esti műsoros táncmulatsága főnyesen sikerült. A zeneegyesület négyese: *Waldner Edit*, *Vitaliani Róbert*, *Pastyán Szvetolik* és *Rózsa Ferenc* Rubinstein Op. 17. no. 2 vonósnyegését adták elő nagy sikerrel. A Neven énekkarának hatásosan előadott énekszámai zajos tetszést arattak. *Levova Mária* operaénekesnő tökéletes művészetével előadott operáriái nagy hatást keltek.

— **Elítelt tolvajok.** Beeskerekről jelentik: *Katarina* és *Supljaja* községekben a múlt év májusban több gazdától loptak el ismételtlen teheneket és sertéseket. A csendőrség a tetteseket malitöráki cigányok és románok személyében elfogta és két gazdát is letartóztatott mint orgazdát. Ezt az ügyet hétfőn tárgyalta a beeskereki törvényszék, amely a vádlottak közül *Radu* Andrást két évi, *Jovanovic* Nikolát másfélévi, *Stan* Dibont és *Stan* Sándort hét-hét hónapi fogházra, az orgazdasággal vádolt *Gilozsan* Pétert és *Muncsau* Györgyöt pedig 15—15 napi elzárásra ítélte.

— **Talált pénztárca.** Hétfőn délelőtt a szubotici villamosban *Veliczki* Sándor palicsi fakereskedő pénztárcaát talált 125 dinár készpénzzel és iratokkal. Igazolt tulajdonosa a tárcát nevezetelnél átveheti.

— **Kövérség ellen egyedül a »Villan tea«** hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszertárban és drogériában. Készíti: *Mr. D. Villan laboratoriuma, Zagreb. Prilaz 71.*

— **A »Reusz« kulturesztje.** A »Reusz« művés és magas színvonalú kulturesztje, mely f. hó 21-én este 8 órai kezdettel a Városi Színházban lesz megtartva. Többek között a következők szerepelnek: *Ambrus Balázs*, dr. *Vidor Imre*, *Schulhoff Böske*, *Hav Élla*, *Smatana Lajos* stb. és az egyesület művésztárgyjából összeállított vonós zenekar. Az előadást tánc követi. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, sziveskedjenek *Vig Zs.* Sándor könyvkereskedőhöz fordulni, akinél jegyek is kaphatók elővételben.

— **Dr. Kosztolányi Árpád rendel Palicson munkáspénzérti betegek részére 7—8-ig, 12—1-ig és 6—8-ig.** (Révfy-villa.)

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a *Rossija Fonciere* palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcborhámlesztás, alkalmatlan hajsztalák, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végtelges eltávolítása Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógvyszappanok, arcfehéritő- és szeplőkencőcsök stb.

— **A napsütéses Adria.** Hotel *Misamare* Crikvenica. Hűdög és meleg tengeri fürdők. Szobák teljes ellátással napi 85—95 dinár.

SZÍNHÁZ

●●●

Marika és a többiek

A *Buzakalász* szentai előadása után

A *Buzakalász* budapesti bemutatójának legnagyobb színészi érdekessége az volt, hogy *Somogyi Bogdy* személyében új színésznőt avattak. *Marikát*, *Móricz Zsigmond*nak ezt a legnagyobb szeretettel megformált alakját, az egészséges paraszti lélek, a konvencionális hazugságtól meg nem fertőzött falusi józanság és derű megszólaltatójának olyan sikere volt, hogy első színpadralépése után azonnal a Nemzeti Színház szerződtette. Ennek a fiatal színésznőnek a *Marikából* induló karrierje jutott az eszünkbe, amikor a *Buzakalász* szentai előadásán *Papp* Mariskát, *Marika* megismerésítőjét figyeltük. Előbb csak érdeklődő fegyelemmel kísértük ennek a csaknem gyermek-lánynak ösztönös színpadi játékát, később mind nagyobb csodálkozással hallgattuk igazi emberi hangjait és bámultuk ösztönszerű — soha be nem tanítható — mozgását, amelyvel igaz életet varázsolt a színpadra. Műkedvelők között még alig láttunk ilyen természetes, közvetlen, ösztön-színészt és ha más értéke nem is volna a szentai Katolikus Legényegylet előadásának, már csak ezért az egy alakításért is érdemes lett volna a *Buzakalász*-t előadni.

De a többi szereplő is méltóan sorakozik *Marika* alakítása mellé. *Tóth Gyula* robusztus polgármestere, *Heinrich* Bözsi vergődő szerelmes asszonyisága, *Szabó* Mariska szép és értelmes magyar beszéde, *Mészáros* Vince közvetlensége a főszerepek teljes érvényesülését biztosították. Az epizód-figurák közül említésreméltó *Mészáros* Mariska kabinet-alakítása, amely jóval kiemelkedik a dilettáns-nívóból, *Kiss* Vilmos kitünően ábrázolt részeg vasutasa, *Mészáros* Mariska, *Biliczky* Böske, *Huszágh* Kata és a többi szereplő: *Serfőző* Anna, *Huszágh* Böske, *Dávid* István, *Kállal* Nándor és *Szabó* József sikeres igyekezete, amely a színpadon nagyrészt először szereplő műkedvelőkkel kitünő előadást tudott produkálni.

Van még egy nagy értéke az előadásnak: *Pázmány* Zoltán rendezése. Ne a szereplők kifogástalan betanításáról, se arról a szemet örvendeztető színpadi interieurról vagy a színpadi zivatarnak boszorkányos ügyességgel való beállításáról essék itt enztal szó, hanem arról, hogy akadt egy irodalomért rajongó ember, aki *Móricz* Zsigmond *Buzakalász*-át merte — műkedvelőkkel és Szentán — előadni. *Móricz* Zsigmond drámájának Budapesten se volt ugyneve-

zett kassza-sikere, amiből önként adódik, hogy nem mulatságos, és nem könnyű darab, hanem súlyos mondanivalók vannak a játékba sűrítve és a nézők színt megkínzó feszültség tölti be a színpadot három órán keresztül. Scholsem lehetne ezt a darabot stilszerűbb és a darab milieujével analógabb helyen előadni, mint Szentán, a paraszt-városkában és szinte úgy érezzük, hogy a színpadon is egy darab szentai élet játszódik le. Ezért kellett tiszteletreméltó bátorság előadásra tüzni éppen ezt a darabot, a paraszt és ur, az asszony és férfi örök harcának drámáját és Pázmány Zoltán megmutatta az operettekkel és boházatokkal kacérkodó vajdasági magyar nékedvelőknek, hogy ezt is lehet, csak izlés és az irodalom szeretete kell hozzá. Két táblás ház és meleg ünneplés igazolta a rendező bátorságát és az igazi értékbe vetett hitét. (I. I.)

KÖZGAZDASÁG

A Sombori Takarékpénztár fuziója a Közgazdasági Bankkal

Bács megye legrégebbi pénzintézete, az 58 év óta fennálló Sombori Takarékpénztár r.-t. vasárnap délelőtt tartotta meg az évi rendes közgyűlést. A közgyűlésen az évi mérleg és a szokásos jelentések elfogadása után az igazgatóság ismertette a részvényesekkel, hogy a szubotici Közgazdasági Bank r.-t. érdekeltséget vállalt a Sombori Takarékpénztárnál és a Sombori Takarékpénztár igazgatóságába új tagokul beválasztott a Közgazdasági Bank részéről dr. Kiss József, a Közgazdasági Bank vezérigazgatója, dr. Konjovics Dávid kőr. közjegyző és Bárány Zsigmond nagykereskedő.

Ez az első lépése annak a nagy szabású tranzakciónak, amelyet a Sombori Takarékpénztár egyidejűleg szintén bejelentett a közgyűlésen és amelynek lényege, hogy a Közgazdasági Bank r.-t. sombori fiókját a Bács megyei Agrártakarékpénztár be fog olvasni a Sombori Takarékpénztárba, amely azután egyesülni fog a Közgazdasági Bankkal. A fuzió technikai keresztülvitele még ez évben megtörténik, miáltal az egyesülő intézetek, amelyek egyébként eddig is vezető helyet foglaltak el a vármegyei közgazdasági életében, a Vajdaságban is domináló szerepet töltenek majd be.

A fuzió úgy a pénzügyi kormányzatnak, mint a Narodna Banka intenciójának megfelel. Az illetékes köröknek régi óhaja, hogy inkább kevesebb, de tőkeerős pénzintézetek működjenek az országban. Az egyesülésben rejülő fokozott erő kétségtelenül kedvező eredménnyel lesz az egész ország közgazdasági életére.

A Sombori Takarékpénztár Sombornak és Bácskának ugynevezett »nagybank«-ja, amelynek nemcsak fél évszázadnál hosszabb múltja, hanem szolid üzleti elvei is kivételes pozíciót biztosítottak a vármegyei közgazdasági életében.

A Sombori Takarékpénztár 1922-ben emelte fel alaptőkéjét 2.500.000 dinárra, részvényei kizárólag a vármegyében és főleg Sombornak vannak elhelyezve. Tartalékalapja meg-

haladja a 600.000 dinárt. nyugdíjalapja 125.000 dinár és a múlt évben több mint 13.000.000 dinár betétet kezel, amely a vármegyei közönségnek kétségtelen bizalmát demonstrálja.

A Közgazdasági Bank alaptőkéje 4.500.000 dinár, tartalék- és nyugdíjalapja meghaladja a 3.000.000 dinárt és betét állománya a 70.000.000 dinárt, úgy, hogy az egyesülés folytán az új intézet legtőkeerősebb vidéki pénzintézete lesz az S. H. S. királyságnak.

SPORT

Skócia—Wales 3:1. A két angol országrész válogatott csapatai negyven ezer főnyi közönség előtt találkoztak Glasgowban. A mérkőzést a skótok biztosan nyerték a walesiek ellen, akiknek csak a halfsora elégitett ki.

Holstein:

Holstein Kiel—Brenner SV 7:0. A győztes csapatból Obitz volt ferencvárosi játékos vált ki.

Gelsenkirchen:

DFC (Prága)—Gelsenkirchen 8:1.

Mannheim:

Mannheim—FC Nürnberg 1:0. Meglepetés.

Zürich:

Nordstein—Old Boys 5:2.
Joung Fellows—Preiburger FC 2:2.

Hága:

DFC (Prága)—Racing Harlem 7:3.

Prága:

Slavia—Vrsovice 6:2.
Sparta—Cechie Karlin 2:1.

Junior törverseny Budapesten. Budapestről jelentik: A BBTE junior törversenyének döntője vasárnap folyt le a klub székházában. A verseny részletes eredménye: 1. Dunay (BBTE) 7 győz. 2. Gfeller (Tiszti VC) 5 győz. 3. Upor (NVC) 5 győz. 4. Szelenyi (BBTE) 4 győz. 5. Hehs (MAC) 3 győz. 6. Báthory (MAFC) 2 győz. 7. Czefner (BBTE) 1 győz. 8. Gábor (NVC) 1 győz.

Uszóverseny Egerben. Egerből jelentik: A MESE vasárnap háziversenyt rendezett, amelyen a versenyzők néhány kitünő eredményt értek el. Részletes eredmény:

66 és kétharmad méteres mellúszás: 1. Bárány István 38.2 mp., pályarekord, 2. Holtversenyben Bitskey Zoltán és Szigricz Géza.

66 és kétharmad méteres hátúszó főverseny: 1. Bitskey II. 45.8 mp., 2. Horváth, 3. Klausz MTK.

66 méteres mellúszás: 1. Joó és Szigeti MTK, holtverseny. 2. Fűszler.

66 és kétharmad méteres mellúszás: 1. Joó és Szigeti MTK, holtverseny. 2. Fűszler.

200 méteres gyorsúszó főverseny: 1. Bitskey Zoltán 2 perc 34.8 mp., 2. Szigricz, 3. Sesztay.

Páris mezei bajnoksága. Párisból jelentik: Páris város mezei bajnokságát vasárnap rendezték meg 12 km-es távon. A győzelmet izgalmas szép futás után Dolques szerezte meg Mathés és Gaude, valamint Viriath előtt. A csapatbajnokságot a fölényesen győző Metropolitan Club nyerte.

„FIORANTA“

krém és szappan hatása csodás
307 Lerakat „50A“ dragerija Novisad

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. február 16.

Zürich deviza 8.50.
Budapest deviza 1163—1185, valuta 1183—1191.
Prága deviza 55.525—56.025, valuta 55.25—55.75.
Berlin deviza 68.4—68.6 milliárd márka, valuta 68.1—68.5 milliárd márka.
Bécs deviza 1158—1162, valuta 1154—1160.
London deviza 291.50.
Newyork deviza 1.6825.

Zürich, febr. 16. Zárlat: Beograd 8.50, Páris 27.15, London 24.79, Newyork 5.195, Brüsszel 26.30, Milánó 21.35, Amsterdam 208.75, Berlin 123 ötnyelcad, Bécs 0.00732, Szófia 3.775, Prága 15.40, Varsó 100.0, Budapest 0.0072, Bukarest 2.65.

Beograd, febr. 16. Zárlat: Páris 3.24—3.26, London 292.50—293, Newyork 61.25—61.35, Milánó 2.52—2.53, Genf 11.80—11.83, Amsterdam 24.55, Berlin 14.60—14.70, Bécs 8.65—8.67, Szaloniki 104.—, Prága 180.75—182.75, Budapest 8.54—8.55, Bukarest 31.15—31.60.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 16. Az irányzat lanyha, a forgalom csekély. Irányárak: Buza bácskai 75 klg. 460, 76 klg. 460, 76/77 klg. 475, bánáti 75 klg. 460, szerémi 450, Tengeri, bácskai 200, áprilisi 210—217.50, március—áprilisi 217.50, bánáti, Szentá paritással 202.50, Liszt, 2-es 650.

Szentai gabonaárak. Szentáról jelentik: A hétfői gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 440 dinár. Árpa 290 dinár. Sörárpa 320 dinár. Zab 300 dinár. Bab 320 dinár. Repce 910 dinár. Muharmag 410 dinár. Heremag 1830 dinár. Ó-tengeri 210 dinár. Új-tengeri morzsolt 180 dinár. Márciusi 185 dinár. Csöves 195 dinár, márciusi kassza, Köles 270 dinár. Liszt 0-ás GG. 720 dinár. 2-ös 650 dinár. Kenyérliszt 5-ös 600 dinár. 7-es 470 dinár. Korpa 200 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 16. A terménytőzsde ma szilárdan nyitott. A tengerentúli piacokon is szilárd irányzatot és számottevő áremelkedést jelentettek. Chicagóban és Newyorkban 4 1/2 centtel drágult a májusi buza, a tengeri 2 1/2, a rozs 5 1/2 centtel drágább.

A budapesti tőzsdén a kínlat gyöngye, a vételkedv tartózkodó, 77—78 kilogrammos búzát 605—610.000 koronás áron kínálnak budapesti paritásban, ami 10—12.000 koronás áremelkedésnek felel meg.

Rozs valamivel szilárdabb, mint a buza. Az árúkinlát is kevesebb rozsból, amit bécsi számlára is keresnek és 505.000 koronát ajánlanak érte.

A takarmánycikkek piacán zab iránt van élénkebb kereslet. 435—440.000 koronát fizetnek jóminőségű szokványzabért.

A tengeri ma is gyöngén nyitott. 275—280.000 koronával kínálják a prompt tengerit.

Csikágói gabonátőzsde, febr. 15. Buza májusra 186.25, buza júliusra 157.75, buza szeptemberre 145.25. Tengeri májusra 128.125, tengeri júliusra 129.5, tengeri szeptemberre 128.875. Zab májusra 54.875, zab júliusra 56.375, zab szeptemberre 54.625. Rozs májusra 161.875, rozs júliusra 137.5, rozs szeptemberre 118.5.

Newyorki gabonátőzsde, febr. 16. Buza őszi vörös 207.25, buza kemény

200.25. Tengeri 134,125, Liszt sp. w. cl. 840—875.

Az irányzat búzánál emelkedő, tengerinél szilárd.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 133 (—3), Bogojevó 173 (—2), Vukovár 122 (—4), Palánka 126 (—), Noviszad 101 (—1), Zemun —45 (—), Pansevó 10 (—), Szmederevo 140 (—1), Orsova 91 (—2). Dráva: Maribor 40 (+28), Donji Miholjac —35 (—), Osizjek —13 (—2). Száva: Zagreb —48 (+12), Sisak 0 (+5), Jasenovac 126 (—), Bród 114 (+8), Samac 44 (+), Mitrovica 102 (+5). Tisza: Szefta —82 (2), Bece —63 (—), Titel 68 (—).

Amerikai olajok Amerikai benzin Amerikai petroleum

KLEIN GÉZA
SUBOTICA

ÖN NEM HISZI?

hogy 1 pár „KULCS“ jegyes harisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár harisnya. — HARISNYÁK „KULCS“ nélkül hamisítottak.

Nagybani árusító 931—9

Márkus Simon és Lipót Subotica

MORAVETZ

zeneműkereskedés
TIMISOARA

Románia zeneműközpontja
Minden megrendelést gyorsan és pontosan elintézik. — Jegyzékek ingyen. 372

E. SZECSI PHILATELIA

bélyegkereskedés Subotica főpostánál
Legújabb arany Michel 1924—25. albumok minden nagyságban raktáron. Bélyeggyűjtőknek választékos megkeresésre küldök. — Megvételre keresek használt jugoszláv bélyegeket.

HA NYUGODTAN AKAR ALUDNI

biztosítsa lakását és üzletét

„BERNOLD“-féle

acél- és faredőnyökkel
GYÁR: NOVISAD 1013

SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel

a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana

Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDET!

5125

NYILTTÉR.

Pályázat

A bačka-topolai lsr. hitközség ezennel pályázatot hirdet az elhalálozás folytán megüresedett másodkántor-sameszi állásra, amely azonnal betöltendő.

Pályázótól megkívánatik, hogy sochet-ubodek legyen, a sameszi állás körüli teendőket, valamint az Incassót ellássa; szükség esetén az első kántort helyettesítse. Mohel előnyben részesül.

Javadalmazás drágasági pótlékkal együtt a hitközségtől havi 1750 dinár, a Chewra-Kadischától havi 500 dinár, továbbá szabad lakás, évi 40 mm. bükkszába és a szokásos mellékjövödelmek.

Pályázati kérvények iratokkal felszerelve alulírott Elnökséghez küldendők be.

Bačka-Topola, 1924. november hó 10.

Komlós Izidor
jegyző

Széksy Ignác
elnök

Cipészek, papucsesok, esizmadiák figyelmébe!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy bórkereskedésem Sokolska (Gombkötő) ul. 1 szám alatt megnyitottam.

Raktáron tartok a szakmába vágó összes cikkeket, sőt bórkülönlegességeket, divatos plüschöket és divatos keftafákat.

Felkérom, hogy áruraktáramat megtekinteni sziveskedjenek, minthogy olcsó árakról és jó kiszolgálásról biztosítani tudom önöket.

B. párfogásukat kérve, maradtam teljes

tisztelettel

Rosenfeld Sándor
bórkereskedő

Bőrparosok legolcsóbb bevásárlási helye!

Ertesítés!

Radničko Invalidsko Pripomočno i Penziono Udruženje Kraljevine S. H. S. (S. H. S. Királyságbeli Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyesület) központi vezetősége ez uton is értesíti tagjait, hogy alapszabályai a belügyminisztérium által 1632/1925. sz. a. jóváhagyást nyertek.

Továbbá az egyesület székházában Segedinski vinogradi br. 103 sz. a. nagy, száraz, betonrozott pince kiadó.

1275

Nyilatkozat.

Tisztelettel értesitem t. vevőimet, hogy utazóm: Wiener Ferenc ur üzletemből kilépett és sem üzletkötésre, sem inkasszóra nincs jogosítva.

Schaffer Ármin

Hirdetmény

Felhivatlak mindazon hitelezők, kiknél fiam Ilija Malemare Velika-Greda (Gjurgjevác) az én nevemre adósságot csinált, hogy jelentsék ezt be Dr. Izidor Agular és Dr. Svetomir Mijatović ügyvédi irodájában Versecen és a bejelentéshez csatoljanak számlát.

1356

680 kg tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn a dobkosárbetétie alkalmasával egy 550 kersziből álló buzaszalmát mely már egy közönséges dobkosárral lett csépelve, betétsines géppel szakértőbizottság előtt utáncépelették!

Pénzt, 105t, munkát takarít meg minden esőplőtulajdonos.

BÁRDOS és BRACHFELD, NOVISAD
Zeljeznicka ul. 105-107. 1353

Farkas Gézáné szül. Dobrák Juliska egyéves halott évfordulójának emlékére február 17-én d. e. 9 órakor gyászmisét tartanak a Szent Ferenc-diek templomában.

Miaden Jovánović, póstás
Cara Lazara ul. 4.

A chevreuse-i nimfák

Ira: Jean Maucière

Koratavaszi reggel van, három óra. Még inkább éjszaka. Port-Royal épületei még alszanak. Hirtelen egy lámpa villan az éjszakában; felébredtek Port-Royal lakói.

Nagy nevek viselői élnek Port-Royalban, de valamennyien egyformán szegényen és nyugodtan. Kézművesi munkával foglalkoznak, ápolják a kertet és nem gondolnak a külső világ hiúságaira.

Mikor kivilágosodott a kertben, messire Antoine Arnauld így szólt Charles du Chemin abbéhoz:

— Hallottad-e már, atyám és mesterem, hogy milyen botrány történt tegnap kegyes házukban?

— Botrány! Mi történt?

— A kis Racine... Hiszen tudja jól, atyám, hogy hozzánk jár iskolába?

— Tudom. Sophoclest és Platont tanulja... Mi van vele?

— Megtalálták nála Theagenes és Chariclea szerelmét. Dom Claude, aki megtalálta, azonnal elkobozta a két kötetet. Én magam is gyakran tapasztaltam már, hogy Racine tanuló nagyon hajlamos az ábrándozásra és szeret olyasmivel foglalkozni, ami nem neki való.

— Istenem, hová leszünk, hová jutunk, milyenek a mai fiatalok!

A büns Jean Racine, akinek lelkét fekvartta kedves könyveinek elkobozása, kinn sétált a mezőn. Chevreuse felé ment. Minden cél nélkül sétált és a jövőjén gondolkodott. Elképzelte, hogy otthagyja Port-Royalt, de aztán arra gondolt, hogy ott kell maradnia, mert különben nem ér el semmit az életben. De mi lesz vele, ha ott marad? Orvos legyen, mint messire fiamon? Vagy filológus, mint messire de Sacy? Vagy ügyvéd, mint Antoine Lemaistre?

Vállat vont: hogy csak ilyen karrierek jutnak eszébe. Érezte magában, hogy másra hivatott, más ut vár rá, valami kevésbé kitaposott ösvény, ritkább útpálya... Valami olyan, ahol alkalma volna teljesen kifejezésre juttatni lelkének tüztét... Valami más kellene... Valami más...

Lefeküdt az alig zöldülő mezőre. Gyengéd tavaszi szél szaladt végig a föld hátán és simogatón lebbentette meg a serdülő fiu fürtjeit. Elaludt.

Fiatal lányok csapata ment a mezőn keresztül, az Yvette felé. Rövid szoknya volt rajtuk, mosni mentek, mint annakidején Nausiscaa. Az egyik felfedezte a füben az alvót.

Fojtott nevetés vibrált a könnyű tavaszi levegőben:

— Ó! Javotte, Gilberte, Marie, jöjjetek, nézzétek!

— Mit találtál, Jacqueline?

— Nézzétek milyen csinos fiu!

Már mind ott állnak körülötte és a sarjadó fiu felfogta könnyű lépésük nesztét. Kicsit izgatottak voltak, kicsit féltek, de odahajoltak az alvó diákgyerek fölé.

Jacqueline egyszerre felkiáltott:

— Milyen kedves! És milyen nyugodtan alszik! Annál rosszabb: meg fogom csókolni.

A legszebb leány mindig a legbátrabb is. Társnőinek nevetése és tréfás ellenkezése közben, egyik kezével folyton csöndre intve őket, a szép fiatal lány lehajolt az alvó fölé, akit egy szeszélye kedvéért, ilyen kisvártatással alánizsnával akart megfészteni. És a csók már ott volt, kinyílt, mint a rózsza az alvó arcon. És a fiatal lányok lassan távoztak a folyó felé, amelynek mormogása mintha kíséretet szolgáltatott volna vidámságuknak.

Jacqueline csókja fölébresztette a szigoru papok tanítványát. Lelke mélyéig zavartan is tudott arra vigyázni, hogy ébredése külsején meg ne lássék. Nem mozdult meg a csók alatt és csak kicsit emelte föl szempilláit, hogy lássa, mi történik. A szíve úgy dobogott, mint még soha életében és agyában, amelyet klasszikus kultúra táplált, Hellasz nimfáinak képe elevenedett fel.

És messzire vetve magától az előbbi óra bizonytalanságait, Jean Racine elhatározta, hogy költő lesz, a szerelem költője.

Braća SPITZER Faárugyár Subotica

Uj könyvek!

Most jelent meg!

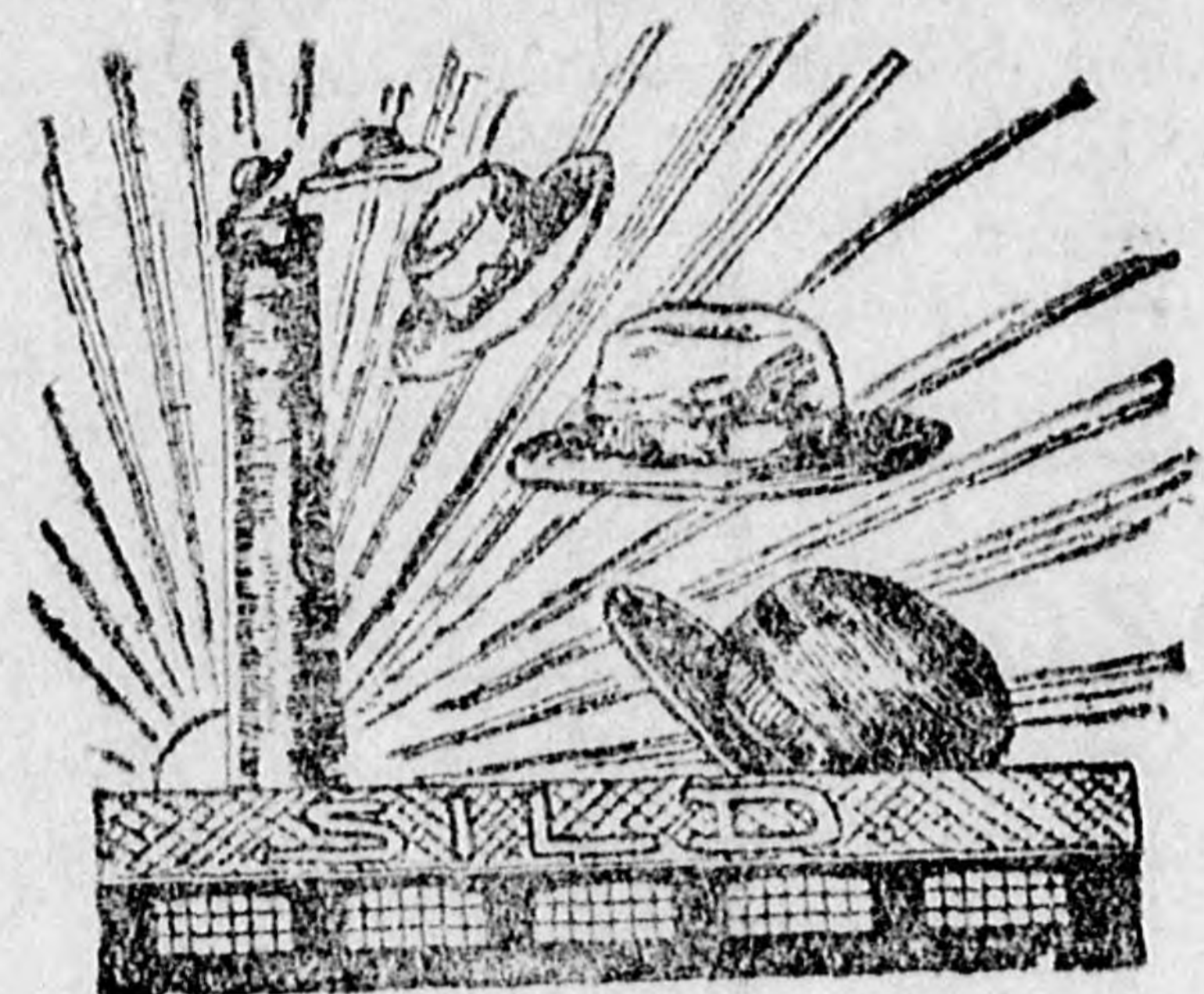
Dr. Milkó Izidor (Baedeker) hat uj könyve

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja, Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásaiból (Novellisztikus dolgok)

A újabb magyar szépirodalom legjobb művei. A könyvek művészi kiállításuk révén is ajánlatok minden könyvgyűjtőnek

A 6 kötet ára portómentes küldésével 320 dindr
Egy-egy kötet ára 60 dindr

Megrendelhető a BACSMEGYEI NAPLO kiadóhivatalában Subotica és a fiók-kiadóhivatalban Novisadon

Hölgyek és urak figyelmébe!

Megérkeztek a külföldi legmodernebb nőkalap-formák, amelyekre elvállalom mindennemű és minőségű női szalmakalapok átvarrását és minden színben festését. Uj női szalmakalapok 75 dinártól feljebb, valamint női kalapdíszek nagy választékban kaphatók. Mindennemű férfi-kalapok átalakítását is elvállalom

SILD KALAPIPAR
SUBOTICA, CSIRKE-PIAC

Allandó munkára keresek egy képzett

mechanikust

aki kerékpár-, varrógép-, irógép- és fegyverjavításban tökéletesen jártas

GÖRBE JÁNOS STARI-BEČEJ

UTAZÓ

Horvátország, Slavonia és Vojvodinában tökéletesen bevezetett több éves gyakorlattal, megfelelő nyelvismerettel kerestetik nagyobb szappangyár részére. Elsőrangú referenciákkal, fizetési igény megjelölésével, főnyképpel ellátott ajánlatok „Eredmény” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

1355

Valódi

perzsaszőnyegek

érkeztek direkt Perzsiából minden nagyságban és minőségben, u. m.: Buchara, Afgán, Szamarkand, Beludzstan, Siraz, Sirván, Szaruch, Tafsiz, Mesched, Szine, Farachan, Jamud, Kadah, stb. Olcsó árak. Megtekinthető reggel 9-20 óráig este

„Hotel National”-ban 2. szoba

Belső berendezési munkálatokra keresünk teljes jártasságu

villamos-szerelőket.

„GLOBUS” VILLOMOSSÁGI VÁLLALAT
VELIKI-BEČKEREK 1370

Írógépszallag

minden szélességben, egy vagy kétszinű, tucatonként 275 dinárért kapható **WILHEIM S. és FIÁNÁL SUBOTICA**

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-től feljebb
Teljes ebédlő berendezés dívatos 12.500 din.-től feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb

„DOMUS” butorgyári-terakat Bernat Pessing Novisad, Zeljeznička ulca 105-107. Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.
Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bórpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPARGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK.

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Pécs-Szabolcsi-szén

és pedig kétszer mosott kovácsszén, kockaszén ipari célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva ab vagon Osijek

Faszén

I-a száraz pormentes szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkori pontos szállításra legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR OSIJEK

Desatura ulica 27. (Telefon 404) 1237

80 ezer

látogatója volt mostanai egész Vojvodinában a KOSZOVI néprajzi művészet, kép szobor kiállításnak. Folyó hó 18-án nyílik meg a Városház nagytermében

„DAMA”

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít: női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül pyjamákat, ágygar-nitúrákat, stórokat stb. a legszebb kézmunkával. 9007

Tojásos

és minden egyéb méretű

ládát

megrendelésre is, azonnalraktárból legolcsóbban szállítok
Glied Gyula ládagyára Subotica
Telefon: 299, 1372

MŰBUTOROK

LEGOLCSÓBBAN

Erdélyi Antal

lakásberendezési vállalatánál, IV. Sudarevića u. 4.

Gyárunk áthelyezése előtt a raktáron levő ebédlő-, háló-, uriszoba berendezéseket minden elfogadható áron kiárusítjuk. Saját érdekében győződjék meg butoraink elismert jó minőségéről valamint feltűnő olcsó árainkról

CZIGLER, KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRA SUBOTICÁN

a Barátok temploma mellett 316

Gyakorlott

réz-esztergályost

armatura tömegmunkára keres

STOLZ HENRIK

KULA

5 km. kevéssé használt

IPARVÁGÁNY

folyó méterenként 5-25 kg. súlyu, 20 drb. vagonnal, váltókkal, fordító korongokkal, és az összes szükséges kötőanyagokkal

ELADÓ

PAJZS FIVÉREK gazdaságában BOCSAR, BANAT 1358

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

Sajt!

5 kg veprováci Fröhstückkåse

100 gr Staniol-csomagolásban

Szállít mindenkinek postán utánvétellel

GROSS SAJTGYÁR, VEPROVAC

Praktikus könyvelő ajánlkozik órákönyvelésre. Szíves ajánlatok „PONTOS” jeligére a kiadóba kéretnek 1312

Tegyen látogatást a

8. Bécsi Nemzetközi Vásáron

(tavaszi vásár)

1925. MÁRCIUS 8-14.

Ipartermékek nemzetközi mintakiállítás
VERSENYKIVÜLI ÁRAK
125.000 látogató, ebből 25.000 külföldi vásárló 70 államból
Jelentős kedvezmények az osztrák vasutakon
Határátlépés 15.000 osztrák koronás vízumjegy váltásával. (-25 dollár)
Felvilágosítással szolgál

WIENER MESSE A. G. WIEN VII.

továbbá a tiszteletbeli képviselő

SUBOTICA

ELSŐ JUGOSZL. SZÁLLITÁSI R. T., SCHENKER & Co.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétfőtől—szerdáig

Harrold Lloyd

felléptével kacagó előadások

Színre kerül:

A hálókocsik ellenőre

Pompás vigjáték és

Dr. GÓLYA BÁCSI

Hétfőtől—szerdáig

A nagy sikert aratott mestermű

Notre Damei toronyőr

befejező része.

Nagy zenekari kísérettel.

Csütörtöktől a Lifkában Harry Piel ezidei első attrakciója

Veszedelemes nyomokon

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzett 2. kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszbélyeg mellékelendő.

NIKKELEZÉS: TENNER

optikus és orvosi műszerésznel Subotica Korzo 11. sz.

1 pár korcsolya	35 dinár
1 pár evőeszköz	20 dinár
1 drb kanál	10 dinár
1 drb kávéskanál	5 dinár
1 drb foges	10 dinár
1 drb kulcs	5 dinár

Gazdasági bográrt keresek. Reök-gazdaság. Horgos. 1228

Mérlegképes könyvelő, gyors- és gépirónó melékfoglalkozást keres. Cim a kiadóban. 1348

Vizsgázott sofför melébbi belépésre állást keres. Cim a kiadóban. 1308

Szőlőkezelő vagy pince-mesteri állást keres szőlészeti, borászati szakiskolát végzett hosszabb gyakorlattal bírő 37 éves nős egyén. Az állást azonnal elfoglalhatja. Szíves megkereséseket: Bojtár Károly podrumár, Ribarska ul. 19. Vukovar. 1374

FOGORVOSI MŰTEREM

Novisadon

teljesen modernül berendezve, megbetegedés miatt

ELADÓ

Cim megtudható SCHMOLKA hirdetőjében Novisad, Futoški put 2. sz.

Intelligens, 32 éves özvegy, minden tekintetben modern és minden házi munkában jártas, állást keres mint házvezetőnő, jól szituált urhoz. Szíves ajánlatok pontos feltételekkel címre 10—20 alatt Osijek, I. Lončarska 7 címre küldendők. 504

Elsőrangú jövedelmező iparvállalathoz 200—300 ezer dinár tőkével bíró

társ kerestetik

az üzem kiterjesztéséhez lehetőleg aktív részvétellel

Cim:

Reklam hirdetőirodában Novisad, Jevrejska ul. 6

Szorb levelezésben jártas irodista nő felvétetik. Ugyanott irószial megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1251

Bádogos- és fényező-tanonekokat fizetéssel felvesz Stantić és Lassner-féle érckoporsógvár, Subotica, Palički put. 566

Bortermelők és főzők. Törkölypálinkát keresek és pásarólok, Schwarz bortereskedő. Sentai ut 17. Telefon 336. 1314

Háló- és chedőburorok tulajnosan eladó. Hock asztalos, Pales volt Hofter-villa. 1300

Eladó egy 8 HP szivógáz-motor, 28 colos daráskövel. Lukács István, Bajmok. 1307

Rékfesterberendezés 9 mtr hosszú mángorlóval és házzal együtt eladó. Pfeiffer György, Baimok. 1306

Hatóságilag eny.

zálogintézet

Subotica

Aleksandrova ul. 4.

Arany, ezüst és ruhaneműekre, valamint kereskedelmi árukra előnyös kölcsönök ad.

Eladó házak Subotica legszebb helyén földszintes ház vendéglővel, üzlethelyiségekkel, több lakással, kiadható pincével 320.000 dinárért eladó. — Megbizott: dr. Salamon Frigyes Subotica. — Földszintes magánház nagy udvarral, három szoba, konyha, élekmárta, előszoba, házmester lakás, vízvezeték, villanyvilágítás, kanalizált udvar, minden szükséges melékkel. Ára 280.000 dinár. — Megbizott: dr. Salamon Frigyes Subotica. 995

Cimbalom Schunda-gyártmányu, egész új ébena eladó. Cim a kiadóban. 1265

Özvegy Pillischer Matyasne Stari Becej

téglagyárát

felszereléssel tetsz szerint néhány hold földdel örök aron eladja. Esetleg a folyó evre 1926. április 1-ig bérbeadna. Jelentkezhetnek Trebitsch Jakabnál Stari Becej en

Teljesen iókarban levő női varrógép eladó. IV., Palmotičeva ulica, volt Kozma-u. 46. 1350

Eladó rendkívül olcsó árban még nem használt, új állapotban levő 4 db 90x130 cm belvilágu dupla spalettás ablak, 2 db gangablak, 3 db 90x200 cm belvilágu üvegajtó és 2 db 90x200 cm belvilágu ácsajtó teljesen felvasalva. — Megtekinthető Varga és Raesmany lakereskedésben, Subotica, Aleksandrova, a vill. végállomás mellett. Telefon 827. 1340

Pačiron, a Fő-uccán az állomás mellett 3 szobás modern ház, 500 □-al területtel szőlőskerttel, fényvessel, nyaraló helyiséggel eladó és azonnal átvehető. Ugyanott 8-as Máv. garnitúra, hullámos üzrhely tüzszekrény, goilyós csapagy, cséplővel, kitűnő állapotban eladó. Orbánnál Pačir. 1359

Kanári madár eladó. Csaka ul. 40. 1305

15 év óta jennálló kabinátizet díkorítás miatt eladó és azonnal átvehető. Leveleket a fő üzlet felizőre a kiadóba két. 1288

PAPLANOKAT

pchelyból, gyapjából és vataból új és régi a Magyarországon kikészítettek hámál is, Raktáron tartók minden színben jó és olcsó

PAPLANOKAT

CSÁNYI KÁROLYNÉ edénytác, gőzfűdő oldalán Nemeš trankban.

KÜLÖNFÉLE

Lakást kaphat urúú teljes ellátással. Cim a kiadóban. 1366

Uriember beltéren csinos burorozott szobát keres. Cim a kiadóban. 1273

Burorozott szoba egy személynek kiadó. Cim a kiadóban. 1319

STENICIN

a legjobban bevált főreg és POLOSKAIRTÓ Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható Drogerija Landauer Subotica. 308

1 szoba, konyha és spejzából álló beltéri lakásomat elcsorélném hasonlókat a város bármely részében. Cim a kiadóban. 1364

Üzlethelyiség belvárosban, felépítés nélkül azonnal eladó. Cim a kiadóban. 1376

JEGGYÜRÜK

60 dinártól KÖVESGYÜRÜK 50 dinártól

Ó R Á K

50 dinártól SOK LAJOS ékszerésznel Subotica

Keresek pénzkölcsönt, fizetek 40 százalékot. Ha kölcsönadó közreműködők vállalatomban, fizetek 180 százalékot. Szükség van 5000 dinártól, több millió dinárig, teljes biztosíték mellett. Irásos megkeresések Novisadra Bácsmegeyei Napló kiadóhivatalához, Wilson-tér 7. intézendők. 1352

Patieson, villamos megállónál 1 szoba és konyha burorozva vagy üresen azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 1349

„ATOM” Subotica

Samottanyag, öntőhomok és használt deszka kapható. 9204

Gumihévezzőt bármilyen nyelven készít Mohár József Subotica, Franropanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

LEVELEZÉS

Nagyon vágyom Önt látni. Ne izgassa hiába magát, minden jó lesz. Legrövidebb időn belül vizontlátom. Kézcsók. Gy. 1363

HÁZVEZETŐNŐNEK

elmenne városba 23 éves leány, ki a háztartás minden ágában perfekt. Jelenleg 6-ik éve ugyanazon helyen van. — Részletes ajánlatokat, 23 házvezetőnő jelige alatt továbbít Kardos hirdető-vállalat Novisad, Kralja Petra ul. 19. 1323

FOGLALKOZÁS

Gvári irodavezető, szerb, magyar, német levelező, perfekt könyvelő napi 1—2 óra melékfoglalkozást vállal, esetleg állást változtatna. Szíves megkeresések „Önálló” jelizőre a kiadóba kéretnek. 1244

Mérlegképes könyvelő, szerb, magyar és német felső keresk, iskolai képzettséggel, több évi bank és keresk, gyakorlattal, a levelezésben is jártas, állását változtatna. Elmenne pénzügytőzethez, nagyobb ipari vagy keresk, vállalathoz nagyobb gazdasági városban esetleg Kikindán. Becses megkeresést a kiadó továbbít. 1282

Oly társ kerestetik vasöntőde és gépműhelyhez, a kettő közül az egyikben szakember is lenne és érdekeltségén kívül munkájával is részt venne az üzemben. Ajánlatokat „Kurir” hirdetői irodája veszi át. 1238

Börgarnitúrák

állandó raktára

HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál Subotica, Paja Dobanovacka 5 hoi mindennemű új és régi munkák legolcsóbban esz őzölhetők. 1084

Házvezetőnőt, fiatalabbat, ki egyedül végzi a főzést konyhaleány mellett keresek. Csak olyanok, kik kitűnően főznek és a háztartás vezetéséhez értenek, fényképes ajánlatokkal jelentkezzenek Ivackovics Milan gyógyszerésznel Vel.-Kikinda. 1266

Vendéglő

Bačko-Petrovošelon, fő-uccán, 7 szobás lakással berendezéssel ELADÓ VARGA JÁNOS vendéglős 1368

Deutsches intelligentes solides Mädchen mit Serb und Kroatische Sprachkännisse die auch bei Haushalt mithilft wir zu Mädchen aufgenommen. Adresse in Administration. 1258

60.000 dinárig tőkés-társ kerestetik vendéglő, kávéház és mozi vállalathoz. Befektetett tőke biztosítva. Cim a kiadóban. 1375

Középkorú, nős, gyermektelen gazdasági állást keres azonnalra 24 évi gyakorlattal. Szíves megkeresést Tornyos, Rudics-pusztai intéző, u. p. Csantavir veszi át. 1365

E hónap 16-tól kezdődik a raktáron levő összes cipők reklám árusítása

25%—30% engedménnyel

tekintse meg a kirakataimat

JOSIP HEISLER

Aleksandrova ul. 5. Bárány mellett

Olajos fahordókat

jó állapotban, minden mennyiségben magas áron vesz

Ernst Fülöp

Sombor 1206

Üzemmagyobbítás miatt eladó egy Climax-féle 6 HP nyersolajmotor, alig használt, továbbá vashordók is, Petres, Palički put 126. 1285